

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

Marie Cibulková

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav Dálného východu
Obor: Koreanistika

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Marie Cibulková

Reintegrační strategie u mezinárodních adopcí v KR
Reintegration in International Adoptions in ROK

2014

Vedoucí práce: Mgr. Vladimír Glomb, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval(a) samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 2. září 2014

.....
Jméno a příjmení

Klíčová slova

adopce, Korea, integrace, mezinárodní adopce

Keywords

Adoption, Korea, integration, international adoption

Abstrakt

Cílem této práce je uvést čtenáře do problematiky mezinárodních adopcí v Korejské republice a následné reintegrace Korejců adoptovaných do zahraničí. První část práce se věnuje historii mezinárodních adopcí v Korejské republice, druhá část postupně představuje jednotlivé reintegrační programy vládních a nevládních agentur. Třetí část se zabývá médií a postoji korejské společnosti a vlády.

Abstract

The aim of this thesis is to introduce international adoption issues in Republic of Korea and reintegration of Korean adoptees to Korean society. The first part focuses on history of international adoptions in Republic of Korea, the second part introduces individual reintegration programs of governmental and non-governmental agencies. The third part deals with media and Korean society and government's stance.

Ráda bych poděkovala vedoucímu bakalářské práce Mgr. Vladimíru Glombovi, Ph.D. za odborné rady, ochotu a pomoc při vypracování bakalářské práce. Mé osobní díky za podporu patří také rodině a přátelům.

Obsah

Úvod.....	9
1 Historie mezinárodních adopcí.....	12
1.1 Období 50. let.....	16
1.2 Období 60. let.....	18
1.3 Období 70. let.....	20
1.4 Období 80. let.....	21
1.5 Období vlády prezidenta Kim Jöng Sama.....	22
1.6 Období vlády prezidenta Kim Tä Džunga	24
1.7 Současnost.....	28
2 Vládou schválené adopční agentury a jejich reintegrační programy.....	31
2.1 Holtovy mezinárodní služby pro děti	32
2.1.1 Program „Návrat domů“	33
2.1.2 Kemp v rodné zemi.....	34
2.2 Východní společnost sociálního zabezpečení (Tongbansahöpökčihö)	34
2.2.1 Zájezd do rodné země od Východní společnosti sociálního zabezpečení	35
2.2.2 Z domova domů	35
2.2.3 Program „Korejský jazyk a kultura“	35
2.3 Společnost sociálního zabezpečení (Tähansahöpökčihö)	36
2.3.1 Vítejte doma!	36
2.3.2 Kemp „Podobnost“	37
2.3.3 Jazykový kurz na univerzitě Kyunghee	37
2.4 Korejské sociální služby (Hanguksahöpongsahö)	37
2.5 Nadace pro Korejce v zahraničí (Čeödongpchočedan).....	38
3 Nevládní organizace poskytující reintegrační programy.....	39
3.1 Služby pro Korejce adoptované do zahraničí.....	39
3.1.1 Pomoc s hledáním zaměstnání a usazením se v Korejské republice	40
3.1.2 Návštěva rodné země	40
3.1.3 Zájezd do rodné země	40
3.2 Celosvětové propojení mezinárodně adoptovaných.....	41
3.2.1 První cesta domů.....	42
3.3 Hnízdo (Dungdži).....	42
3.4 Dům kořenů (Ppuriüičib)	42

4	Reintegrační programy z pohledu účastníků	43
4.1	Elise M. Prébinová – Holtova mezinárodní letní škola.....	44
4.2	Příběh Shannon Heitové.....	46
5	Téma mezinárodní adopce a reintegrace v médiích	49
5.1	Korejské a zahraniční noviny - jejich vliv na mezinárodní adopci a vnímání společnosti.....	49
5.2	Televizní pořady s tematikou mezinárodní adopce.....	51
5.3	Další tvorba	54
5.3.1	Dokumenty.....	55
5.3.2	Korejská dramata	55
5.3.3	Korejské filmy	57
6	Pohled korejské společnosti a postoje vlády	59
	Závěr	63
	Bibliografie	65
	Seznam grafů a tabulek:.....	70

Úvod

Mezinárodní adopce z Korejské republiky oficiálně započaly v 50. letech 20. století. Po konci Korejské války byla v zemi zřízena první adopční agentura, a jelikož Korejci nebyli v té době schopní se o válečné sirotky postarat, specializovala se na mezinárodní adopce. Ačkoliv je podle ekonomických měřítek Korejská republika již několik let¹ schopná se o své děti bez domova postarat, mezinárodní adopce neustále pokračují. V prosinci 1996 se Korejská republika stala členem *Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD)*, kde si 30 členských států vyměňuje své zkušenosti v oblasti ekonomiky a demokracie a dodnes je Korejská republika jediným členským státem této organizace, který mezinárodní adopce provozuje.

Šedesát let praktikování mezinárodních adopcí má za následek až 200 000 Korejců, kteří byli adoptovaní do zahraničí. Tato práce se věnuje především těm, kteří se rozhodnou do své rodné země vrátit. V Koreji i v dalších zemích existuje několik agentur, které adoptované Korejce v tomto rozhodnutí podporují a nabízejí různorodé programy, které jim mají tento návrat usnadnit.

U obyvatel Korejské republiky neustále převažuje konfuciánské smýšlení a na adoptované společnost mnohdy pohlíží jako na sirotky, kteří jsou na spodu sociálního žebříčku. Bohužel podobné postavení mají i svobodné matky a jejich děti. Korejská společnost stále funguje na principu tří větví – pokrevní, školní a místní, které propojují jedince s okolním světem a budují jeho sociální postavení. Korejci, kteří byli adoptovaní do zahraničí, v Koreji postrádají všechny tři větve, což jejich reintegraci značně komplikuje.

Hlavním cílem této bakalářské práce je uvést čtenáře do problému mezinárodních adopcí v Koreji, představit různé reintegrační programy a poukázat na problémy, kterým musí adoptovaní Korejci vyrůstající v zahraničí, čelit.

První část práce se věnuje historii mezinárodních adopcí v Korejské republice, objasňuje jejich vznik a propojení s momentální ekonomickou situací země. Postupně popisuje vývoj právních podmínek mezinárodních adopcí a postoj jednotlivých prezidentů k tomuto tématu.

Druhá část postupně představuje jednotlivé vládní agentury poskytující reintegrační programy. Nejprve se věnuje čtyřem vládou uznávaným adopčním agenturám a nakonec představuje

---

¹ Díky prudkému ekonomickému vývoji, nebyla Korejská republika považována za chudou zemi již od poloviny 70. let.

vládní organizaci, která se snaží sjednotit Korejce žijící v zahraničí. U každé z organizací je úvod věnován historickému vývoji organizace a poté následuje představení jednotlivých reintegračních programů, které společnosti nabízí. Nejvíce prostoru je věnováno adopční agentuře *Holtovy mezinárodní služby pro děti*, která je z historického hlediska jednoznačně nejvýznamnější a podílela se na adopci největšího počtu dětí. Následující část se stejným způsobem věnuje nevládním organizacím, které se zabývají podporou Korejců adoptovaných do zahraničí.

Čtvrtá kapitola je věnována podrobným popisům dvou vybraných příběhů Korejek, které byly adoptované do zahraničí. První podkapitola se věnuje příběhu Elise M. Prébinové, která se jako účastnice i organizátorka podílela na *Holtově mezinárodní letní škole* a podrobně tak popisuje tento reintegrační program. Druhý příběh je věnován Shannon Heitové, která se rozhodla reintegrovat se do korejské společnosti bez výraznější pomoci ze strany vládních či nevládních agentur.

Pátá kapitola se věnuje médiím. První podkapitola zpracovává vliv médií na problematiku mezinárodní adopce, druhá je věnována televizním pořadům, které pomáhají adoptovaným Korejcům najít jejich biologické příbuzné, a třetí podkapitola uvádí seznam a popis vybraných děl, které se zabývají tématem mezinárodní adopce v čele s dokumenty, korejskými televizními dramaty a filmy.

Poslední kapitola je věnována korejské společnosti a jejímu postoji ke Korejcům adoptovaným do zahraničí. Kromě toho vyzdvihuje i kroky korejské vlády, které se snaží Korejcům ze zahraničí usnadnit jejich vstup do Koreje a usazení se.

Bakalářská práce využívá několik metod vědecké práce. Ve většině kapitol jsem využila především analýzu a syntézu a občas také metodu pozorování. Pokusila jsem se vytvořit přehled o vývoji mezinárodních adopcí v Korejské republice, nabídce reintegračních programů a většinových názorech na danou problematiku v korejské společnosti.

K vytvoření práce jsem využila různorodé zdroje. Pro získání historických faktů jsem měla k dispozici především zdroje knižní. Problémy a události z posledních let jsem čerpala naopak z internetu. Také kapitoly o jednotlivých reintegračních programech jsou čerpány téměř výhradně z oficiálních stránek jednotlivých organizací. První a pátá kapitola čerpá z velké části z díla Tobiae Hübinetta: *Comforting an Orphaned Nation*. Kniha Elise M. Prébinové s

názvem *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption* byla zdrojem mnohých myšlenek pro čtvrtou a šestou kapitolu.

Pro přepis korejských jmen v práci používám českou vědeckou transkripci. Jména uvádím dle zavedeného pořadí – u korejských jmen je první v pořadí příjmení, u jmen západních následuje příjmení za jménem. Jména organizací a programů jsou přeložena do češtiny, zatímco názvy univerzit, filmů a kulturních děl zůstávají ve své zažité anglické formě. Všechny názvy jsou v textu zvýrazněny kurzívou pro snazší oddělení od zbytku věty. Práce je zaměřena na Korejskou republiku, jejíž název je v textu mnohdy zkrácen na „Korea“. Tento pojem tedy odkazuje pouze na Korejskou republiku a nezahrnuje Korejskou lidově demokratickou republiku. Stejně jako označení „Korejci“ značí pouze obyvatele Korejské republiky.

1 Historie mezinárodních adopcí

Trend mezinárodních adopcí v Korejské republice spustila neblahá situace, ve které se tato země ocitla po Korejské válce.² Znepřátelená vojska již v srpnu 1950 obsadila celé území Jižní Koreje kromě tzv. Pusanského perimetru, což bylo území o rozměrech přibližně 80 x 80 km v okolí přístavního města Pusan na jihovýchodě země. Kvůli bojům probíhajícím téměř po celé délce poloostrova a častému plošnému bombardování byly obě země, Jižní i Severní Korea, zdevastovány. „Na Jihu byla zničena téměř polovina průmyslových podniků, třetina obytných domů a většina infrastruktury.“³ Dalším aspektem této války byly velké ztráty na životech. Zatímco vysokoškolský profesor korejské historie Carter J. Eckert v knize *Korea Old and New, A History*⁴ uvádí, že: „Jen na Jihu se udává celkový počet vojenských i civilních obětí – tj. padlých v boji, popravených, zraněných, unesených a nezvěstných – okolo 1 300 000 lidí,“ vojenský historik Richard Ernest Dupuy a jeho syn Trevor Nevitt Dupuy ve své publikaci *Vojenské dějiny (2. díl)* uvádějí až 3 000 000 mrtvých jen z řad civilistů. Konkrétně ve své knize píše toto: „Odhady ztrát na jihokorejské straně hovoří o 70 000 mrtvých, 150 000 raněných a 80 000 zajatých. Za okolností, které s válkou přímo souvisely, zahynuly také tři miliony jihokorejských civilistů.“⁵

Po válce tak zůstalo v zemi mnoho sirotků a díky množství zahraničních vojáků,⁶ kteří se války účastnili, také dětí, které se narodily korejským ženám po styku právě s vojáky ze Západu. Tyto dvě početné skupiny plnily místní sirotčince. V roce 1945, kdy skončila nadvláda Japonců, bylo v zemi jen 38 dětských domovů, které sloužily jako domov pro odhadem 3 000 dětí. Po vypuknutí války v roce 1950, repatriaci a díky uprchlíkům ze Severu vzrostla čísla na 215 institucí a 24 945 dětí. Konečně, v poválečné Koreji roku 1957, 4 roky po příměří a rozdělení a zničení četných rodin, bylo v Koreji dokonce 482 institucí, ve kterých žilo 48 594 dětí.⁷

Poválečná situace byla náročná pro všechny přeživší obyvatele a nelze jim v této době vyčítat nezájem o adopce. Velký podíl na tomto nezájmu o domácí adopci měla ale i samotná

---

² Korejská válka se ohraničuje daty 25. 6. 1950 a 27. 7. 1953, formálně ale trvá dodnes.

³ ECKERT, Carter J., Ki-Baik LEE, Young Ick LEW, Michael ROBINSON, Edward W. WAGNER: *Dějiny Koreje*, str. 249

⁴ V překladu do češtiny – Dějiny Koreje, Nakladatelství Lidových novin, Praha, 2009.

⁵ DUPUY, R. Ernest; Trevor N. DUPUY: *Vojenské dějiny 2. díl*, str. 1384

⁶ Na straně Korejské republiky se války zúčastnila vojska OSN, USA a Spojeného království.

⁷ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 39

korejská kultura. Ta je v mnohém založena na konfuciánských základech, klade velký důraz na pokrevní vztahy a ve 20. století projevovala extrémně nízkou toleranci k míšení korejské rasy s jinými.⁸ V Koreji je domácí adopce vnímána jinak než v našich zemích. Díky vlivu konfucianismu se praktikovala adopce především pro udržení mužské linie rodu, a ačkoliv je tento proces stále nazýván adopcí, jednalo se téměř výhradně o přijetí syna některého z příbuzných za vlastního. V Koreji tedy byla adopce ještě donedávna téměř výhradně prováděna za účelem sehnání dědice a udržení konfuciánské mužské linie.⁹

V druhé polovině 50. let 20. století se tak díky těmto faktorům začala v Koreji upevňovat myšlenka mezinárodních adopcí. Několik západních organizací, v čele s náboženskými skupinami, se začalo angažovat ve zprostředkovávání adopcí korejských dětí do USA a Evropy. Není překvapením, že mezi hostitelskými zeměmi od počátku převládají země, které byly v době války na straně anti-komunistické aliance: USA, Norsko a Švédsko (už od počátku 50. let), Dánsko, Kanada, Francie, Austrálie, Belgie a Nizozemí (od 60. let) a konečně Lucembursko (v roce 1984). Tyto země byly i nadále důležitými politickými a obchodními partnery a adoptovaly nejvíce dětí. Od 60. let pak korejské děti putovaly i do Západního Německa, Itálie a Švýcarska. Menší počty dětí i do Anglie, na Nový Zéland, do Irska, Španělska a Finska.¹⁰

Oficiální statistiky z ministerstva zdravotnictví a sociálního zabezpečení (Pugõnpokčibu) ukazují na 157 145 případů mezinárodní adopce uskutečněných do roku 2005. Na tom, že do zahraničí bylo adoptováno více než 150 000, se shoduje také většina adopcí se zabývajících společností v Koreji. *Celosvětové propojení mezinárodně adoptovaných* dokonce zmiňuje více než 200 000 dětí – včetně tisíců nezapočítaných případů soukromé adopce. Více než dvě třetiny z oficiálního počtu udávaného ministerstvem zdravotnictví a sociálního zabezpečení, konkrétně 104 319 dětí, jsou případy dětí, které putovaly do Spojených států amerických. Tyto případy tvoří téměř třetinu všech mezinárodních adopcí v USA a celou jednu desetinu korejsko-americké populace. Mezi lety 1972 a 1991 adoptovali Američané 80 000 korejských dětí, což tehdy tvořilo dokonce 50 % mezinárodních adopcí v USA.¹¹ Stejně tak i 46 564 Korejců adoptovaných do Evropy (konkrétně do Francie, Německa, Švýcarska, Velké

---

⁸ HWANG, Mi Jõng. *Kuknã ibjangsaõpõi mundžedžõmkwa kãsõnpangan*. Čchõngdžutãhakkjo, 2001. Magisterská práce. Čchõngdžutãhakkjo.

⁹ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 13

¹⁰ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 58

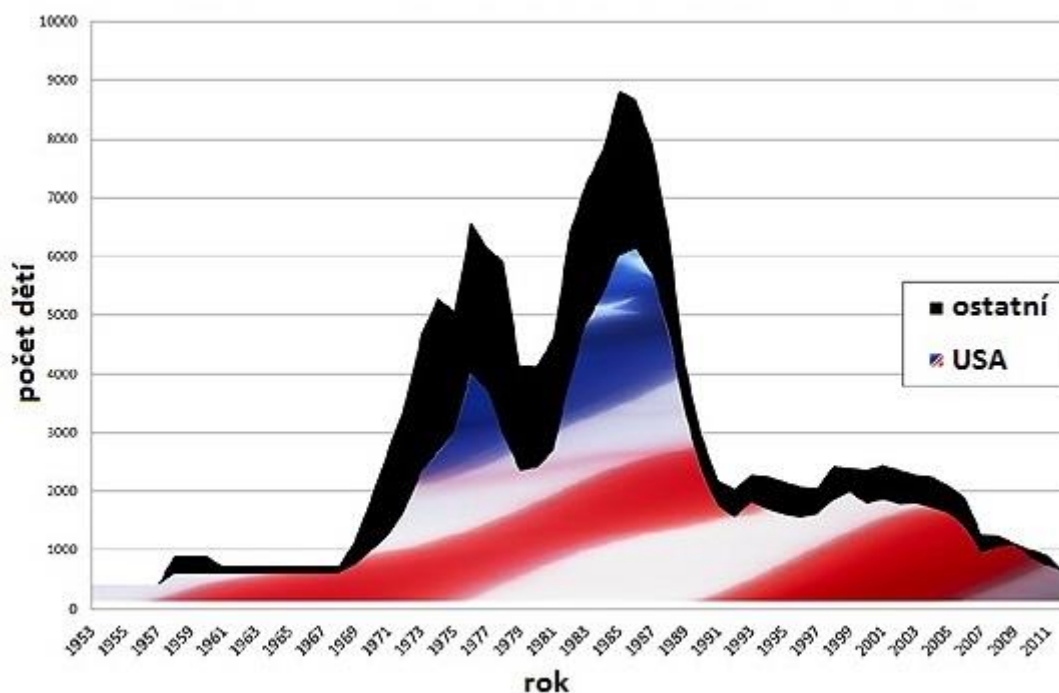
¹¹ PARK, Soon Ho. *Forced child migration: Korea-born intercountry adoptees in the United States*. University of Hawaii, 1994. Doktorská disertační práce. University of Hawaii., PARK, Soon Ho. Spatial distribution of Korea-born adoptees in the United States. *Journal of the Korean Geographical Society*. 1995, 30 (4). s. 411-428.

Británie, Itálie, Belgie, Nizozemí, Lucemburska, Švédsko, Norsko a Dánsko) reprezentuje odhadem jednu třetinu mezinárodních adopcí na kontinentu.¹² Vědci se shodli, že do Spojených států amerických putují až dvě třetiny dětí ze všech mezinárodních adopcí z Koreje. Skandinávské země jako Norsko, Švédsko a Dánsko adoptovaly naopak nejvíce dětí vzhledem k poměru k počtu obyvatel.¹³

S největší pravděpodobností bylo tedy od roku 1954 z Koreje adoptováno více než 200 000 dětí – z toho až 150 000 bylo posláno k americkým rodinám – a zbytek putoval převážně do evropských rodin a poslední dobou i do Austrálie.¹⁴

Následující graf zpracovávající informace z ministerstva zdraví a sociálního zabezpečení a *Korejských adopčních služeb* jasně ukazuje, jak velký je podíl USA na mezinárodních adopcích z Korejské republiky.

Graf č. 1: Korejské děti adoptované do zahraničí (1953 - 2011)

Pramen: Ministerstvo zdravotnictví a sociálního zabezpečení, Korean Adoption Service

Podle kontroverzního článku Matthewa Rotschilda ušetří Korea díky mezinárodním adopcím údajně 15 - 20 milionů dolarů ročně. Adopce se tak v Jižní Koreji stala byznysem a

¹² HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 63

¹³ Tamtéž, str. 65

¹⁴ KIM, Eleana: *Wedding Citizenship and Culture, Korean Adoptees and the Global Family of Korea* (součást knihy VOLKMAN, Toby Alice: *Cultures of Transnational Adoption*, str. 57)

ekonomicky výhodnou cestou pro vypořádání se s problémy sociálního zabezpečení.¹⁵ Tento fakt také vysvětluje extrémní citlivost adopce na ekonomickou situaci země. Ta dlouhá léta upřednostňovala právě ekonomický vývoj a problém mezinárodní adopce začala pomalu řešit až koncem 70. let.

Celou situaci poměrně výstižně zaznamenal článek v *The Korea Times* ze srpna 2004: „Kdysi, v 50. letech byla většina adoptovaných dětí válečnými sirotky, ale nyní se jedná většinou o děti z mimomanželského svazku. Korea se mezitím stala 12. nejvyspělejší ekonomikou světa, ale i tak bylo před deseti lety zahraničními rodinami každoročně adoptováno až 2 400 dětí, což je mnohem více, než 1 600 dětí adoptovaných v Koreji. Země si sama protiřečí. Zatímco podporuje porodnost, neustále posílá do zahraničí více a více dětí. Ještě potrvá, než se zbavíme stigma ‚země vyvážející děti‘... Už uběhlo dost času, aby Korea splatila cizincům svůj dluh v sociální oblasti. Korea je jednou z mála členských zemí OECD,¹⁶ která stále posílá své děti do zahraničí v rámci mezinárodní adopce. Sociální zodpovědnost země nespočívá jen v ekonomické a politické síle, ale také v garanci lidských práv pro menšiny... Naštěstí to vypadá, že většina korejských dětí adoptovaných do zahraničí vyrostla bez problémů a nesešla se s žádnou společenskou diskriminací. Měli bychom jim být vděční a zároveň obdivovat odhodlání jejich adoptivních rodičů. Vláda by se o ně měla mnohem lépe starat a pomáhat jim nalézt jejich kořeny a udržovat kontakty. Je také potřeba vytvořit síť Korejců adoptovaných do zahraničí a využít jejich postavení jako most k propojení s jejich adoptivními zeměmi.“¹⁷

Mezi lety 1955 a 1970 bylo opuštěno celkem 80 520 dětí z důvodu městské chudoby (polovina případů), handicapu (18,5 %), rozpadu rodiny (11,4 %), rodičovskému zanedbávání (6,7 %), nemanželského původu (5,5 %) a prostituce (4,5 %).¹⁸ Později převládaly děti z nemanželských svazků. Jejich počet v dnešní době tvoří dokonce 90 % adoptovaných dětí.

Korea také dlouhých 38 let vedla žebříček dodavatelských zemí a to až do roku 1994, kdy ji nahradilo Rusko a Čína. Pokud vezmeme v potaz jen děti, které byly v rámci mezinárodní adopce poslány do Spojených států amerických, byla Korea s 1 376 dětmi v roce 2006 dokonce až na 4. místě. Žebříček vedla Čína (6 493 dětí), Guatemala (4 135 dětí) a Rusko

---

¹⁵ ROTHSCHILD, Matthew: Babies for sale. South Koreans make them, Americans buy them. *The Progressive*. 1988, January 1988.

¹⁶ Korea je momentálně dokonce jedinou zemí OECD, která stále praktikuje mezinárodní adopci.

¹⁷ *The Korea Times*, August 6, 2004 cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 104

¹⁸ CHAKERIAN, Charles G.: *From rescue to child welfare*

(3 706 dětí).¹⁹ Korea tedy postupnou změnou zákonů a propagací domácí adopce opouští své místo mezi zeměmi vysílající své děti do zahraničí a buduje si tak lepší jméno ve světě.

Jak se korejské zákony a statistiky vyvíjely a co těmto změnám předcházelo, je zpracováno v následujících podkapitolách.

1.1 Období 50. let

Jako odpověď na množství osiřelých dětí po válce představila v roce 1952 korejská vláda systém dětských domovů a plán pěstounské péče.²⁰ I přesto ale zahraniční média odsuzovala rys běžný u všech poválečných společností: nedostatek zájmu a účasti Korejců na těžkém údělu místních sirotků. Tomuto postoji ale často odporovala štědrost zahraničních armád a misionářů, kteří v Koreji otevírali první lékárny, nemocnice, školy a sirotčince.²¹ Vlastně by se dalo říct, že moderní forma západní pomoci a asistence rozvojovým zemím byla ustanovena v době korejské války. A to díky tomu, že mnoho jejích praktik, včetně sponzorství, pěstounské péče a adopce, zřizování nemocnic a sirotčinců a vzdělávací a technické pomoci, byly testovány a zkoušeny poprvé právě v Koreji.²²

První formální a registrované mezinárodní adopce korejských dětí se uskutečnily v roce 1953 a byly zajištěny americkými *Adventisty sedmého dne*. Díky zákonu o sirotcích a zákonu o podpoře pro uprchlíky schválenými korejskou vládou a ve stejném roce i americkým kongresem byly umožněny pochybné praktiky adopce v zastoupení,²³ což znamenalo, že Američané si mohli adoptovat dítě u soudu v cizí zemi pomocí agenta, který je zastupoval a legálně jednal jejich jménem.²⁴ Nedá se ale říct, že by ony 4 případy, které se v tomto roce odehrály, byly úplně prvními mezinárodními adopcemi z Koreje. K dispozici jsou archivní záznamy a mediální zprávy o dřívějších neformálních adopcích, které se odehrály už během korejské války. Telegram od United Press, datovaný 23. zářím 1952 hlásí, že 10letý

---

¹⁹ ČCHOI, Kju Min. Hanguk ačikdo jŏn 2000 mjŏng agi sučchul. In: *Chosun.com* [online]. 2007 [cit. 2014-06-27]. Dostupné z: http://news.chosun.com/site/data/html_dir/2007/08/28/2007082800121.html

²⁰ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 46

²¹ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 24

²² HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 40

²³ V angličtině tzv. „proxy adoption“.

²⁴ BOWMAN, Le Roy Edward: *Children of tragedy. Church World Service survey team report on intercountry orphan adoption*, str. 35

I Song U,²⁵ jeden z mnoha sirotků, o které se starali vojáci, je na cestě do svého adoptivního domu v Americe. A to díky speciálnímu povolení prezidentů Trumana a I, které přebilo tehdy rasově založený imigrační zákon,²⁶ který zakazoval vstup Asiátů na území USA.²⁷ Další články z období války zmiňují plány na adopci sirotků. V roce 1951 americké autority otevřeně varovaly své vojáky, aby se příliš neupínali na neoficiálně adoptované děti v Koreji. Z těchto faktů tedy usuzujeme, že neznámé číslo korejských dětí muselo skončit v západních zemích už během války, díky vojákům navracejících se domů, diplomatům, misionářům a dobrovolníkům, kteří fungovali jako adoptivní rodiče. Vzhledem k tomu, že většina vojáků nebyla ženatých, adoptovali si většinou legálně korejské dítě jejich rodiče.²⁸

Dne 20. ledna 1954 byla pod prezidentským nařízením a patronací první dámy Franciscy Donnerové založena *Organizace pro umístování dětí* (Adongjanghohö). Tato organizace byla zřízena s počátečními dotacemi ze zahraničí, byla podřízena ministerstvu zahraničí a sociálních věcí a sloužila ke zprostředkování mezinárodních adopcí dětí smíšené rasy do USA a dalších západních zemí, které se na straně Korejské republiky účastnily války.

Mezinárodní adopce v Korejské republice začaly fungovat ve velkém až v roce 1955, kdy Američané Bertha a Harry Holtovi přijeli do Koreje a skrz *Organizaci pro umístování dětí* si osvojili hned osm válečných sirotků.²⁹ Sami pak založili agenturu *Holtovy mezinárodní služby pro děti*, která se stala jednou ze 4 vyvolených agentur podporovaných státem a které se bude blíže věnovat druhá kapitola. Na konci 50. let už agentura manželů Holtových posílala korejské sirotky do Norska, Dánska, Belgie, Nizozemí, Francie, Švýcarska a Německa.

V roce 1955 se národní shromáždění pokusilo vytvořit zákon o mezinárodní adopci, ale návrh byl považován za příliš ukvapený.³⁰ Ve stejném roce byla tedy pouze na prezidentův příkaz zlegalizována mezinárodní adopce válečných sirotků a dětí smíšeného původu.³¹

Mezi lety 1950 a 1959 měla mezinárodní adopce (54 %) spolu s mezinárodními sňatky (36 %) největší podíl na emigraci z Koreje do USA. Za zmínku stojí i fakt, že s tím, jak se začátkem 21. století snižoval počet emigrujících Korejců, reprezentovaly každoročně mezinárodní

---

²⁵ V zahraničních publikacích a médiích dohledatelný pod přepisem Rhee Song Wo.

²⁶ Telegram odkazuje na pasáž z McCarran-Walterova zákona o imigraci a národnosti z roku 1952.

²⁷ *United Press*, 23. September 1952, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 58

²⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 44

²⁹ Tamtéž, str. 46

³⁰ Tamtéž, str. 46

³¹ Imin čongčchäk. *National Archives of Korea* [online]. [2006] [cit. 2014-07-20]. Dostupné z: <http://theme.archives.go.kr/next/populationPolicy/issue07.do>

adopcií odesílané 2 000 dětí opět více než polovinu emigrantů z Koreje. Druhá polovina se skládala převážně z žen amerických mužů.³²

Mezi lety 1953 a 1959 bylo do zahraničí adoptováno 2 899 korejských dětí. Tato data ovšem nezapočítávají chybějící informace o počtu dětí adoptovaných přes *Katolické centrum podpory*, *Americkou kliniku pro duši* a soukromé adopce prováděné například skrz skandinávské *Národní zdravotnické centrum* a *Skandinávskou mise do Koreje*, přes které bylo podle Helen Millerové³³ adoptováno odhadem 100 - 200 dětí ročně. Více než polovina mezinárodních adopcí té doby se uskutečnila přes *Holtovy mezinárodní služby pro děti*. Většina dětí adoptovaných do zahraničí byla smíšeného původu – jejich poměr byl 70 - 90 % a to až do roku 1959, kdy začaly postupně převládat čistě korejské děti. Byly to především právě *Holtovy mezinárodní služby pro děti*, kdo se v počátcích přesunul k adopci čistě korejských dětí, jelikož *Adventisté sedmého dne* stále uváděli 85 % umístěných dětí smíšeného původu a stejně tak i *Organizace pro umístování dětí* registrovala 60 % dětí smíšeného původu.³⁴ V první vlně mezinárodních adopcí dětí z Koreje byly převážně dívky opuštěné během války, případně po válce, které mířily do dočasných zařízení nebo přímo do adopčních agentur.³⁵

1.2 Období 60. let

Počet opuštěných dětí se dramaticky zvyšoval – ze 715 dětí v roce 1955 na 11 319 v roce 1964. Když se nárůst v roce 1967 zpomalil, dosáhl naopak počet chovanců v sirotčincích se 71 816 dětmi v 602 institucích svého vrcholu.³⁶

První adoptované děti byly převážně nechtění potomci korejských žen a zahraničních vojáků, které putovaly do Spojených států amerických. Od počátku 60. let už ale byly k mezinárodní adopci posílány i děti plně korejské. V těchto letech si většinu dětí adoptovaných z Korejské republiky osvojovali američtí vojáci, kteří sloužili během Korejské války. Jen necelé procento z těchto dětí ale bylo americko-asijského původu.³⁷ Děti pocházející z rozpadlých rodin byly

---

³² YOON, In-Jin. Korean-American experience: Ethnic mobilization as a mode of incorporation. *The Review of Korean Studies*. 2001, Vol.4, No.2, s. 11-54.

³³ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 48

³⁴ Tamtéž, str. 48

³⁵ *Ministry of Health and Welfare* [online]. [2013] [cit. 2014-07-31]. Dostupné z: <http://english.mw.go.kr/>

³⁶ MILLER, Hellen. Korea's international children. *Lutheran Social Welfare*. 1971, 11(2), s. 12-23.

³⁷ ROTHSCILD, Matthew: Babies for sale. South Koreans make them, Americans buy them. *The Progressive*. 1988, January 1988.

ke konci desetiletí nahrazeny dětmi svobodných matek ze střední třídy, z nichž zhruba polovina byly mladé továrnice. Tento trend se držel až do poloviny 80. let.³⁸

Jedním z prvních kroků vojenské vlády prezidenta Pak Čöng Hüiho bylo přijetí *Speciálního zákona o adopci sirotků (Koaibjangtchükrjepöb)*,³⁹ což byl první korejský adopční zákon. Ten byl následován *Zákonem o sociálním zabezpečení dětí (Adongpoknipöb)*, který sloužil k usnadnění mezinárodní adopce jako alternativy pro finančně náročnou institucionální péči.⁴⁰ Toto nařízení alespoň právně zastínilo proces mezinárodní adopce, označilo soukromé adopce za nelegální a vytvořilo nejefektivnější legální a logistický rámec.⁴¹ Struktura tohoto zákona je i nyní považována za model pro další země, které posílají velké množství svých dětí do zahraničí.⁴²

Plánování rodiny a program na kontrolu míry populace spuštěný v roce 1962 se měl stát nejúspěšnější strategií kontroly míry populace ve všech rozvojových zemích v ohledu dosažení objektivní snížení míry plodnosti. V roce 1990 klesl průměrný počet dětí na ženu z 6,3 v roce 1960 na 1,6 dítěte. Program obsahoval kontrolu plodnosti, sexuální výchovu, popularizaci různých druhů antikoncepce, ekonomickou stimulaci a daňové výhody sloužící k motivaci rodin, aby měly méně dětí. Jednalo se vlastně o takovou mírnou politiku jednoho dítěte, které napomohlo i zlegalizování potratů v roce 1973 a široké využívání sterilizace s více než 220 000 případy registrovanými jen mezi roky 1962 a 1975.⁴³

S koncem 60. let si náhle korejský program pro mezinárodní adopce získal světovou popularitu mezi západními zeměmi. I když počátečním popudem byly záchranné mise pro děti smíšeného původu, mezinárodní adopce v té době představovala poslední záchranný bod pro neplodné páry střední třídy, které byly pod společenským tlakem, aby vytvořili normativní nukleární rodinu, pro svobodné jedince, kteří neměli partnera, a také pro ženy, které nechtěly přerušit svou kariéru časově náročným těhotenstvím. Na Západě byla

---

³⁸ HÜBINETTE, Tobias. *Korean Adoption History*. [online]. [2004] [cit. 2014-06-28].

Dostupné z: http://www.tobiashubINETTE.se/adoption_history.pdf

³⁹ Zákon byl přijat 30. září 1961.

⁴⁰ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 63

⁴¹ PENNER, Erica E. *Comparative analysis of international child adoption practices and policies in Korea and China*. McGill University, 1996. Magisterská práce. McGill University, str. 35-36, PJÖN, Jong Čchan, Sam Sik I a Ju Kjöng KIM. *Uri nara ibjangdžedo käsöne kwanhan jöngu*. Soul: Korea Institute for Health and Social Affairs, 1999, str. 47-48

⁴² DŽÖNG, Ki Won a Hjön Ä AN. *Kuknä mit kuküibjangüi hjönankwadže*. Soul: Korea Institute for Health and Social Affairs, 1999.

⁴³ DONALDSON, Peter J. Evolution of the Korean family-planning system. *Economic development, population policy, and demographic transition in the Republic of Korea*. 1981, s. 222-258.

mezinárodní adopce oficiálně povolena levicově-liberální ideologií, která ji označila za progresivní a anti-rasistický akt záchrany nemajetného dítěte z „bídy a barbarství Třetího světa“ a jako cestu k vytvoření „duhové rodiny“.⁴⁴ Později byla tato metoda také považována za revoluční metodu reprodukce pro radikální feministky a homosexuály.⁴⁵

1.3 Období 70. let

Podle vysokoškolských profesorů Altsteina a Simonové povolovala Jižní Korea od 50. až do 70. let téměř neomezenou adopci sirotků a opuštěných dětí.⁴⁶ Jen v sedmdesátých letech Korejskou republiku opustilo přibližně 50 000 dětí.⁴⁷ Od počátku 70. let už byla absolutní většina dětí adoptovaných do zahraničí plně korejského původu a většina z nich byla stále ženského pohlaví, ačkoli poměr chlapců se zvyšoval.⁴⁸

V polovině 70. let mezi sebou obě Koreje vedly propagandistickou válku, během které obvinila Severní Korea Jih z prodeje korejských dětí Západu, a tak se mezinárodní adopce najednou stala ožehavým tématem. Prezident Pak Čong Hüi na to reagoval tím, že v roce 1976 do Koreje pozval 15 000 Korejců adoptovaných do Skandinávie na výlet po jejich rodné zemi.⁴⁹ Spolu s nimi pozval i několik dánských, norských a švédských zaměstnanců vojenských nemocnic, kteří sloužili během Korejské války.⁵⁰ Většina z pozvaných adoptovaných Korejců byla v té době ale ještě pořád jen malými dětmi, a tak toto symbolické gesto zůstalo zaznamenáno jen jako první oficiální přiznání existence Korejců adoptovaných do zahraničí.⁵¹ Další reakcí na tyto provokace ze Severní Koreje bylo vyhlášení pětiletého plánu pro adopci a pěstounskou péči, který měl svůj cíl splnit do roku 1981.⁵² Tento plán se snažil zredukovat číslo mezinárodních adopcí každoročně o 1 000 případů a zároveň zvýšit domácí adopci o 500 dětí ročně a to skrz představení systému kvót, který byl regulován

---

⁴⁴ V angličtině byl tento pojem označen jako „rainbow family“.

⁴⁵ KIRTON, Derek: ‚Race‘, ethnicity and adoption. (‚Race‘, health and social care series). str. 32-58, SOLINGER Rickie: *Beggars and choosers: How the politics of choice shapes adoption, abortion, and welfare in the United States*, str. 20-32

⁴⁶ ALTSTEIN, Howard; SIMON, Rita: *Intercountry Adoption: A Multinational Perspective*

⁴⁷ HÜBINETTE, Tobias. The adoption issue in Korea: Diaspora politics in the age of globalization. *The Stockholm Journal of East Asian Studies*. 2002, č. 12, s. 141-153.

Dostupné z: http://www.tobiashubINETTE.se/the_adoption_issue.pdf

⁴⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 58

⁴⁹ Takzvané „homeland tour“.

⁵⁰ *The Korea Times*, March 29, 1976, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 84

⁵¹ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 69

⁵² SARRI, Rosemary C., Yenoak BAIK a Marti BOMBYK. Goal displacement and dependency in South Korean-United States intercountry adoption. *Children and Youth Services Review*. 1998, vol. 20, 1-2, s. 87-114.

Společnosti sociálního zabezpečení a založen na počtech případů domácí adopce z předcházejících let.⁵³

V roce 1977 se *Holtovy služby dětem (Holtchūadongpokčihö)*, největší adopční agentura zabývající se mezinárodními adopcemi v Koreji, osamostatnila od své americké mateřské společnosti⁵⁴ a vyvinula se v plně korejskou společnost. Od druhé poloviny 70. let se do Koreje začala vracet první generace dospělých adoptovaných Korejců – ať už jako jednotlivci nebo účastníci post-adopčních zájezdů některé z organizací, jako jsou právě zmiňované *Holtovy služby dětem*, *Norské děti světa* nebo *Švédské adopční centrum*.⁵⁵

1.4 Období 80. let

Po 70. letech, ve kterých mezinárodní adopci nezatěžovala téměř žádná pravidla, se v roce 1981 množství hostících zemí zredukovalo na 11, počet agentur byl snížen na 4⁵⁶ a požadovalo se, aby všechny byly zcela řízeny Korejci.⁵⁷

Během 80. let, za vlády prezidenta Čön Du Hwana, se v mezinárodních adopcích točila stále větší čísla – ze země bylo adoptováno 70 000 dětí, především nemanželských. V letech 1985 - 1986 bylo za rok adoptováno necelých 9 000 dětí, což v té době činilo 1 % všech dětí narozených v tomto časovém období.⁵⁸

Další větší změna ale nastala až v období letních olympijských her, které se konaly v Soulu v roce 1988. Korea stála ve středu světové pozornosti a kromě pochval za dobře zorganizované hry a rychle se vyvíjející ekonomiku se dočkala i kritiky kvůli neustálému vývozu dětí do zahraničí. Největší pozornost si získal článek Matthewa Rothschilda s provokativním názvem *Babies for sale: South Koreans make them, Americans buy them*,⁵⁹ který vyšel v lednu 1988 v časopise *The Progressive*. Tento článek vzbudil mezinárodní zájem o problematiku mezinárodních adopcí, jejichž praktiky v Koreji přetrvávaly i více než

---

⁵³ KIM, Una: *Dark side of Korean adoption*; JUN, Jöng Su. *Hangukibjangsaöbūi čöngčchakhwae kwanhan jönggu*. Tanguktähakkjo, 1993. Doktorská dizertační práce. Tanguktähakkjo., str. 42-43

⁵⁴ Organizace *Holtovy služby dětem* byla do té doby dceřinou společností *Holtových mezinárodních služeb pro děti*.

⁵⁵ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 89

⁵⁶ Vybranými adopčními agenturami se staly Holt International Childrens' Services, Eastern Social Service, Social Welfare Society a Korea Social Service

⁵⁷ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 57

⁵⁸ HÜBINETTE, Tobias. The adoption issue in Korea: Diaspora politics in the age of globalization. *The Stockholm Journal of East Asian Studies*. 2002, č. 12, s. 141-153.

⁵⁹ V překladu do češtiny: „*Děti na prodej: Jihokorejci je vyrábějí, Američané kupují*“

30 let po skončení Korejské války. Obavy o mezinárodní reputaci země konečně přiměly korejskou vládu k činu. V září 1989 tak byla vystavena nová směrnice pro zlepšení adopční politiky země a její praktikování s cílem každoročně snížit počet dětí odcházejících do zahraničí. Toto postupné snižování mělo vést až k eventuálnímu zastavení mezinárodní adopce k roku 1996 s výjimkou dětí smíšeného původu a handicapovaných.⁶⁰

1.5 Období vlády prezidenta Kim Jöng Sama

Z korejských prezidentů se jako první začal seriózněji a výrazněji zajímat o problematiku mezinárodních adopcí prezident Kim Jöng Sam. V době, kdy se stal prezidentem, byla Korea mezi zeměmi OECD tou, která na sociální zabezpečení vyčleňovala nejméně peněz ze svého rozpočtu, což byl jeden z faktorů, který prezidenta přiměl začít pomoci reforem usilovat o ekonomickou a sociální spravedlnost.⁶¹ Korea v té době také se zřetelným náskokem vedla žebříček zemí, které dodávají své děti zahraničním rodičům skrz mezinárodní adopci. Tomuto žebříčku Korea dominovala od roku 1956 a z prvního místa se odsunula až v době úřadování prezidenta Kim Jöng Sama v roce 1994, kdy ji předběhla Čína a Rusko. Podle dostupných zdrojů ale i přesto korejské děti pravděpodobně reprezentují téměř třetinu všech mezinárodních adopcí, které se kdy na světě uskutečnily.⁶²

Státní politika se tak od počátku 90. let rozhodla podpořit domácí adopci rodinnými benefity a úlevami na daních pro domácí korejské páry, které si dítě adoptují.⁶³ Tato opatření měla zajistit nárůst domácí adopcí o 400 - 600 dětí ročně.⁶⁴ S jejich pomocí se sice povedlo od roku 1995 zvýšit počet domácích adopcí, ale korejští adoptivní rodiče bohužel jen částečně zmírňují problém 7 000 dětí, které každoročně potřebují zabezpečit.⁶⁵ Proto vláda nadále podporovala zahraniční páry, které si chtěly adoptovat dítě smíšeného původu nebo se speciálními potřebami.⁶⁶ Adopční agentury byly v této době prakticky odkázány jen na příjem ze svých speciálních domovů pro svobodné nastávající matky, které poskytovaly útočiště

---

⁶⁰ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 59

⁶¹ KWON, Soonwon: *Economic justice and social welfare: New principles of economic policy*

⁶² HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 65

⁶³ KIM, Eleana: *Wedding Citizenship and Culture, Korean Adoptees and the Global Family of Korea* (součást knihy VOLKMAN, Toby Alice: *Cultures of Transnational Adoption*, str. 57)

⁶⁴ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 60

⁶⁵ JANG, Ok Joo: *Government Policy to Promote Adoption*

⁶⁶ KIM, Eleana: *Wedding Citizenship and Culture, Korean Adoptees and the Global Family of Korea* (součást knihy VOLKMAN, Toby Alice: *Cultures of Transnational Adoption*, str. 57)

mladým svobodným matkám. Tyto domovy začaly od této chvíle fungovat jako dětské farmy.⁶⁷ Této problematice by se ovšem dala věnovat samostatná práce.

I přes značný pokrok v oblasti mezinárodní adopce se v roce 1994 rozhodla vláda odsunout plnění plánu z roku 1989 (který si stanovil za cíl ukončit mezinárodní adopci do roku 1996) a novým cílovým rokem se tak stal v té době dostatečně vzdálený rok 2015.⁶⁸

Další ránou pak byla asijská finanční krize, která přerušila jedenáctiletý pokles mezinárodní adopce z Koreje a měla za následek přeplněné sirotčince. V roce 1996 bylo do domovů přijato přibližně 5 000 dětí a toto číslo se během pouhých dvou let zdvojnásobilo. To přimělo ministerstvo zdravotnictví a sociálního zabezpečení vydat prohlášení, že „nemá jinou možnost než změnit současnou politiku, která usilovala o omezení dětí adoptovaných do zahraničí.“⁶⁹ Situaci, která v roce 1997 v Koreji nastala, popisuje například pan Jang ve svém článku pro *The Korea Times*: „Stejně jako dříve, i v dnešní době Korejci často tajně posílají své nemanželské potomky do místních sirotčinců, aby se vyhnuli jistému odsouzení společnosti. Dříve byly děti dávány k adopci převážně kvůli jiným důvodům: chudobě, kolonizaci nebo válce, ale v době, kdy zemi zasáhla ekonomická krize, přispěla chudoba opět k tomu, aby bylo do sirotčinců odloženo ještě více dětí.“⁷⁰

Kromě snah o snížení mezinárodní adopce, začalo od roku 1993 korejské ministerstvo zdravotnictví a sociálního zabezpečení shromažďovat také počty Korejců adoptovaných do zahraničí, kteří se vrátili podívat do své rodné země. Výsledek lze vidět na grafu č. 2, který zahrnuje i rodinné příslušníky těchto Korejců.⁷¹

---

⁶⁷ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 60

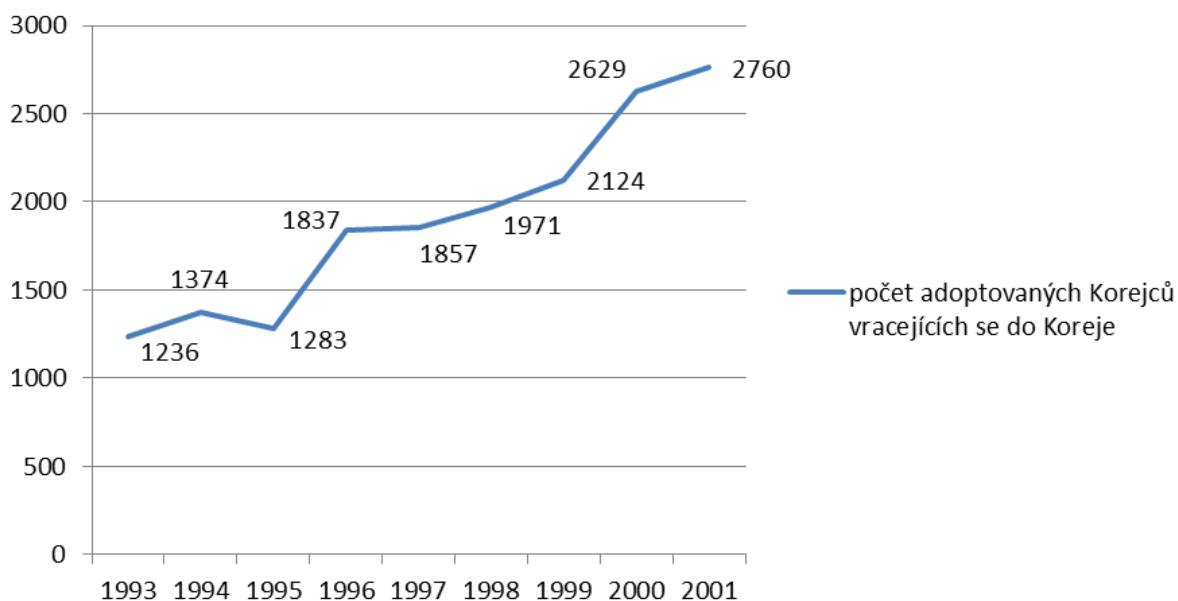
⁶⁸ *Korea Herald*, June 14, 1994, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 88

⁶⁹ KIM, Chang-ki. Foreign Adoption on the Increase. *Chosun Ilbo*. 1999, 11. 1. 1999.

⁷⁰ JANG, Jae-il. Adult Korean Adoptees in Search of Roots. *The Korea Times*. 1998, 11. December 1998.

⁷¹ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 77

Graf č. 2: Počet adoptovaných Korejců vracejících se do Koreje

Pramen: Ministerstvo zdraví a sociálního zabezpečení

1.6 Období vlády prezidenta Kim Tä Džunga

Pravděpodobně nejvíce se problémem mezinárodní adopce zabýval následující prezident, Kim Tä Džung. Již během prezidentské kampaně v roce 1997 obvinil vládu bývalého prezidenta Kim Jöng Sama, že její snahy o ukončení mezinárodní adopce byly nedostačující a vyžadovaly ještě příliš mnoho času. Po vítězství ve volbách a inauguraci na prezidenta Korejské republiky v roce 1998 prohlásil, že mezinárodní adopce bude jedním z hlavních témat, kterým bude věnovat svá léta ve funkci.⁷² Podle politického vědce Johna Oh může být jeho zájem o toto téma zapříčiněn také jeho rodinným původem – jako nemanželský syn ovdovělé ženy z opovrhované provincie Čölla měl slibné předpoklady pro soucítění s marginálními vrstvami,⁷³ do kterých v korejské společnosti patří i adoptovaní. V tomto politickém záměru měl i plnou podporu své druhé ženy, první dámy I Hi Ho, která přijala jeho dva syny z prvního manželství za vlastní a problému mezinárodní adopce se také aktivně věnovala. *Mezinárodní centrum Pearl S. Buck*⁷⁴ ji zvolil Ženou roku 2000 za jejího přispění k právům dětí v Koreji, včetně dětí adoptovaných. I Hi Ho také aktivně podporovala hnutí

⁷² HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 83

⁷³ OH, John Kie-chiang. Kim Dae-jung and a populist (tonghak) origin of Korean democracy. *Korea Society Quarterly*. 2001, 2 (Spring).

⁷⁴ Společnost založena slavnou spisovatelkou Pearl Sydenstricker Buck, která má za úkol poukazovat na chudobu a diskriminaci dětí v Asii a pomoci tyto problémy řešit.

adoptovaných Korejců účasti na různých setkáních, posíláním pozdravů na konference, pravidelným zvaním skupin i jedinců do Modrého domu a neustálým zdůrazňováním důležitosti vytvoření sítě mezi Koreou a etnickými Korejci po celém světě.⁷⁵

Kim Tä Džung se k tématu navrátilivších se Korejců vyjádřil i ve své knize *Prison Writings*: „Minulý měsíc jsem ve vězení četl v novinách o lidech, kteří byli jako malí adoptovaní do zahraničí a vrátili se jako dospělí na návštěvu do své rodné země – ať už sami nebo s adoptivními rodiči. Nemohl jsem se cítit jinak než dojatě a zároveň zahanbeně, když jsem pomyslel na fakt, že i když je jejich vlastní země odvrhla, oni se do ní vrací.“⁷⁶

Je tedy třeba upozornit i na fakt, že kromě snižování míry mezinárodní adopce se tento prezident snažil i o udržení kladných vztahů s již adoptovanými Korejci. Velkou roli v jeho politice sehrálo setkání s 29 adoptovanými Korejci z 8 zemí, které Kim Tä Džung uspořádal v prezidentském Modrém domě v Soulu 23. října 1998. Na tomto setkání se jménem země a vlády oficiálně omluvil za to, že skrz mezinárodní adopci poslala Korea do zahraničí přes 150 000 dětí. Zde je část jeho úvodního projevu: „Je to ohromná čest přivítat tu z 8 zemí světa vás, kteří jste byli v raném věku adoptováni. Vítejte zpět ve své rodné zemi. Je to 8 měsíců, co jsem se stal prezidentem. Během té doby jsem se setkal s mnohými lidmi, ale dnešní setkání s vámi je pro mě osobně nejvýznamnější a nejdojemnější. Když se na vás dívám, jsem hrdý, že se z vás staly tak skvělé osobnosti. Ale zachvátila mne také obrovská lítost, když si představím, jaké bolesti jsme vás vystavili. Přibližně 200 000 dětí bylo během posledních let adoptováno do USA, Kanady a mnoha evropských zemí. Bolí mě, když si uvědomím, že jsme se o vás nemohli postarat sami a museli vás dát k mezinárodní adopci. Důvodem pro tuto formu adopce byly především ekonomické problémy. Ale byly tu i další – Korejci tradičně věnují příliš velkou pozornost pokrevním vazbám, a když nemáte žádné pokrevní příbuzné, je velmi malá šance, že vás nějaký Korejec adoptuje. Tak jsme vás poslali pryč. Stydím se, když si představím všechnu tu bolest a psychologické konflikty, kterým jsme vás vystavili. Jsme vděční vašim adoptivním rodičům, kteří vás milovali a vychovali vás, ale zároveň se velmi stydíme za to, co se stalo.“⁷⁷

Tuto omluvu bychom ale neměli zapomenout dát do kontextu s trendem oficiálních omluv té doby. Těch se před začátkem nového tisíciletí, nejspíš díky vidinám nového slibného začátku, na světě uskutečnilo poměrně hodně: Američané se omlouvali potomkům afrických otroků,

---

⁷⁵ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 86

⁷⁶ KIM, Dae Jung: *Prison Writings*, str. 238

⁷⁷ *Chosen Child*, 5/1999, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 98

Angličané se omlouvali Irům za neposkytnutí pomoci během Velkého irského hladomoru, Švédové se omlouvali židovským uprchlíkům, že jim v předvečer druhé světové války neposkytnou pomoc a takto bychom mohli pokračovat.⁷⁸ Tuto dojemnou omluvu také poměrně sráží fakt, že mezinárodní adopce z Korejské republiky ještě zdaleka nebyla u konce a je tedy svým způsobem zvláštní omlouvat se za akt, který nadále přetrvává. Ve své omluvě, ale i při dalších příležitostech vylíčil prezident Kim Tã Džung adoptované Korejce jako jedinečnou vazbu mezi Koreou a Západem a spolu se svou manželkou často poukazoval na potřebu tuto vazbu udržovat a zdokonalovat. Svým způsobem začali být Korejci adoptovaní do zahraničí vnímáni jako možný nástroj k oživení zahraniční politiky.

Na zmiňovaném shromáždění se skrz video v korejštině s anglickými titulky objevila i první dáma I Hi Ho, která představovala vyspělou tvář symbolické „mateřské země“⁷⁹ a přijala adoptované Korejce jako zdroj pýchy adoptivních rodičů, korejské kultury a Korejské republiky. I Hi Ho poukázala na zdůraznění etnických kořenů korejských adoptovaných a vyzývala je k „zapomenutí své těžké minulosti a obnovení jejich vztahů s rodnou zemí v zájmu spolupráce na společných cílech založených na pokrevních vazbách, které nemohou být zpretrhány.“⁸⁰ Na shromáždění byla také vznesena otázka otevřeného rozporu mezi rodnou zemí a zemí adoptivní. O své rodné zemi řekla Susan Coxová, jedna z pozvaných adoptovaných, že „takové spojení... je navždy,“ zatímco adoptivní země na Západě byly označeny jen za současné bydliště.⁸¹ Mnoho zúčastněných adoptovaných Korejců také souhlasilo s tím, co vyjádřil jeden účastník: „Korejci odmítají americkou část, Američané odmítají tu korejskou,“ a dodal, že Korejci také odmítají přiznat roli adopce v jeho životě: „Korejci odmítají celou stránku adopce. Pro ně nemám žádnou rodinu ani žádnou minulost.“⁸² Tyto výroky ukazují na silné pouto některých adoptovaných Korejců k jejich rodné zemi, ale také na útrapy, které jim mezinárodní adopce přivodila. Jak se mnoho adoptovaných shodlo: „Zvenku jsme Korejci, uvnitř Američané,“ a právě tento rozpor byl pak pro mnohé překážkou při pokusech o reintegraci do korejské společnosti.

Několik dalších setkání se v Modrém domě uskutečnilo i v průběhu následujících let. V roce 1998 proběhlo setkání se skupinou Korejců adoptovaných do New Yorku, v roce 1999 hrál

---

⁷⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 84

⁷⁹ Rodná země, z anglického „motherland“, které svou strukturou lépe vyjadřuje významový podtext Koreje jako matky všech adoptovaných.

⁸⁰ KIM, Eleana: *Wedding Citizenship and Culture, Korean Adoptees and the Global Family of Korea* (součást knihy VOLKMAN, Toby Alice: *Cultures of Transnational Adoption*, str. 62)

⁸¹ Tamtéž, str. 63

⁸² Tamtéž, str. 66

pro První dámu americký soubor bicích nástrojů *Hanulsori Kids*, složený z deseti adoptovaných korejských dětí samulnori,⁸³ a v červenci 2000 se uskutečnilo velké setkání s 280 účastníky – adoptovanými Korejci a jejich rodinami.⁸⁴ Podobná setkání se ovšem organizovala i mimo Soul.

Velkou mediální pozornost si vysloužil postižený, tehdy šestiletý Adam King na setkání v roce 1998 v Los Angeles. Tohoto setkání se kromě 46 adoptovaných Korejců a jejich rodin zúčastnila i první dáma I Hi Ho. Té se malý Adam zeptal, jestli by se nemohli podívat do Koreje, na což první dáma reagovala tím, že do Koreje všechny přítomné pozvala a později toho roku do Koreje pozvaní skutečně jeli. Adamu Kingovi se později naskytla ještě další významná příležitost a 5. dubna 2001 měl tu čest hodit úvodní míček v první korejské baseballové lize. Vzhledem k tomu, že do té doby bylo toto privilegium umožněno jen prezidentům, celebritám a výherkyním soutěží krásy, získala si tato událost masivní pozornost v médiích a přitáhla pozornost k nezpůsobilosti země. Z Adama Kinga se stal nový maskot adoptovaných Korejců. V roce 2001 vyšla jeho biografie *Adam King's Family Story* a spolu s ní i dětská kniha o jeho životě.⁸⁵

Další z mnoha setkání proběhlo v americkém hlavním městě a opět se ho zúčastnila i první dáma. V roce 1999 I Hi Ho uvedla *První mezinárodní shromáždění dospělých adoptovaných Korejců* ve Washingtonu DC následujícím projevem: „Nyní musíte zapomenout na svou složitou minulost a obnovit vztahy se svou rodnou zemí. To vše v zájmu spolupráce na našich společných cílech, které jsou běžné a založeny na pokrevních vazbách, které nemohou být přerušeny, ani kdybychom chtěli. I když je mezi vámi několik těch, kteří Koreu již navštívili, jsme vždy připraveni přivítat vás s otevřenou náručí. Snažíme se vám také pomoci stát se výbornými a aktivními členy společnosti, do které každý z vás patří. Vaše rodná země se vyvíjí každým dnem, aby se v 21. století stala prvotřídní zemí. Bude milým a spolehlivým partnerem pro vás všechny. Doufám, že si udržíte svou korejskou identitu a pomůžete zvýšit korejskou národní hrdost konáním toho nejlepšího, ať už budete kdekoliv.“⁸⁶

Kromě mnoha setkání s adoptovanými Korejci se v období vlády Kim Tä Džunga také rozšířila práva na vízum pro adoptované Korejce a v roce 1999 bylo otevřeno *Centrum adopce v Soulu*. Všechny tyto počiny tak značily veřejný zájem vlády o řešení problematiky

---

⁸³ Tradiční korejské hudební vystoupení 4 bicích nástrojů: kkwāngwari, džing, džanggu a buk

⁸⁴ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 86

⁸⁵ Tamtéž, str. 87

⁸⁶ Tamtéž, str. 87

adopce.⁸⁷ Výsledkem těchto snah a soustředění se na domácí adopci bylo 22 925 dětí adoptovaných do zahraničí během 90. let. Drtivá většina z nich byla nemanželská. Existují i odhady, podle kterých dokonce 80 - 90 % všech dětí, které se v zemi narodily mimo manželský svazek, skončilo u adopce. V porovnání například s pouhým 1 % ve Spojených státech amerických.⁸⁸ Zajímavý je tento fakt především, vezmeme-li v potaz, že Korea má procentuálně nejnižší počet případů těhotenství mezi teenagery – a to pouhé 1 %. Na rozdíl právě od USA, které podle průzkumu *Jednotného národního dětského fondu* z roku 2001 vede tyto statistiky s 22 %.⁸⁹ Zde opět sehrála roli společenská diskriminace svobodných matek i jejich dětí.

Jak se ukázalo již v minulosti, adopce v Jižní Koreji je velmi citlivá na různé ekonomické výkyvy, a pokud tento fakt spojíme s náchylností vlády strachovat se o mezinárodní reputaci země, není divu, že po úspěšném spolupořádání *Světového poháru 2002*, který opět provázela vlna kritiky mezinárodních adopcí, byl schválen další balíček politických změn.⁹⁰ V červenci 2002 se tak v novinách objevilo následující prohlášení: „Vláda včera zveřejnila balíček změn, kterými se snaží o pozvednutí mezinárodní reputace země. Ta byla opět pošramocena po spolupořádání úspěšného finále *Světového poháru*. Nově schválené kroky obsahují snahy chránit lidská práva cizinců zaměstnaných v korejských firmách jak doma, tak v zahraničí, podporu sociálního zabezpečení pro handicapované a neprivilegované a postupné zrušení mezinárodní adopce.“⁹¹

1.7 Současnost

Dne 5. srpna 2012 vešel v platnost *Speciální adopční zákon (Ibjangtchŭkrjepob)*, podle kterého musí být každá jednotlivá žádost o mezinárodní adopci schválena rodinným soudem. Tomuto zákonu podléhaly i případy, které již byly v procesu řešení.⁹² Podle tohoto zákona musí být upřednostňována domácí adopce před mezinárodní a u každého dítěte je nutné se alespoň 5 měsíců aktivně snažit o jeho umístění v korejské rodině. Až když tyto snahy selžou,

---

⁸⁷ JANG, Ok Joo: *Government Policy to Promote Adoption*

⁸⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 75

⁸⁹ Tamtéž, str. 61

⁹⁰ SHIM, Jae-yun. Measures to Improve National Image Unveiled. *The Korea Times*. 2002, 10 July 2002.

HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 89

⁹¹ *The Korea Times*, July 8, 2002, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 103

⁹² *Intercountry Adoption (U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs)* [online]. [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://adoption.state.gov/>

smí se přistoupit k mezinárodní adopci. I v dnešních dnech jsou ale udělovány výjimky z tohoto pravidla pro postižené děti. Přímo v zákoně je také napsáno, že vláda musí usilovat o snížení míry mezinárodní adopce.⁹³ Na ztížení mezinárodní adopce se podílely i další nová pravidla: děti nesmí být dány k adopci bez registrace svých biologických rodičů u korejské vlády a každý novorozenec, kterého plánuje matka dát k adopci, musí se svou biologickou matkou strávit alespoň 7 dní. První ze zmiňovaných pravidel má ale bohužel i vedlejší efekt. Kromě mezinárodní adopce se snížila i míra adopce domácí a rapidně se zvedl počet dětí odložených v baby boxech nebo jen tak pohozených na ulicích. Podle Jane Jeong Trenka, prezidentky *Pravdy a smíření pro komunitu adoptovaných Korejců*, má ale každé dítě právo znát svou biologickou rodinu.⁹⁴ Hlavním problémem tedy zůstává spíše přístup korejské společnosti ke svobodným matkám a adoptovaným dětem.

Ve všech zemích, včetně Koreje, předchází samotné adopci adopční proces – odsouhlasení adopce, prověření rodiny, předání dítěte institucí nebo osobou s povolením korejské vlády... Ale v porovnání s ostatními zeměmi vyžaduje proces v Koreji ještě spoustu změn k lepšímu sociálnímu zabezpečení a ochraně práv dětí.⁹⁵ Korea byla také dlouhou dobu jedinou zemí provozující mezinárodní adopce, která nepodepsala *Haagskou úmluvu o adopci*, jež chrání práva dětí, včetně toho, že dítě má právo vyrůstat v zemi, ve které se narodilo. Tuto úmluvu podepsal korejský ministr zdravotnictví a sociálního zabezpečení Džin Jöng až 24. května 2013.

Musíme ale uznat, že pravděpodobně hlavní cíl snížit počet dětí adoptovaných do zahraničí se splnit podařilo. Nejspíš se nepodaří podle plánu ukončit mezinárodní adopci k roku 2015, ale následující graf č. 3 z ministerstva zdravotnictví a sociálního zabezpečení ukazuje výrazné snížení mezinárodní adopce.

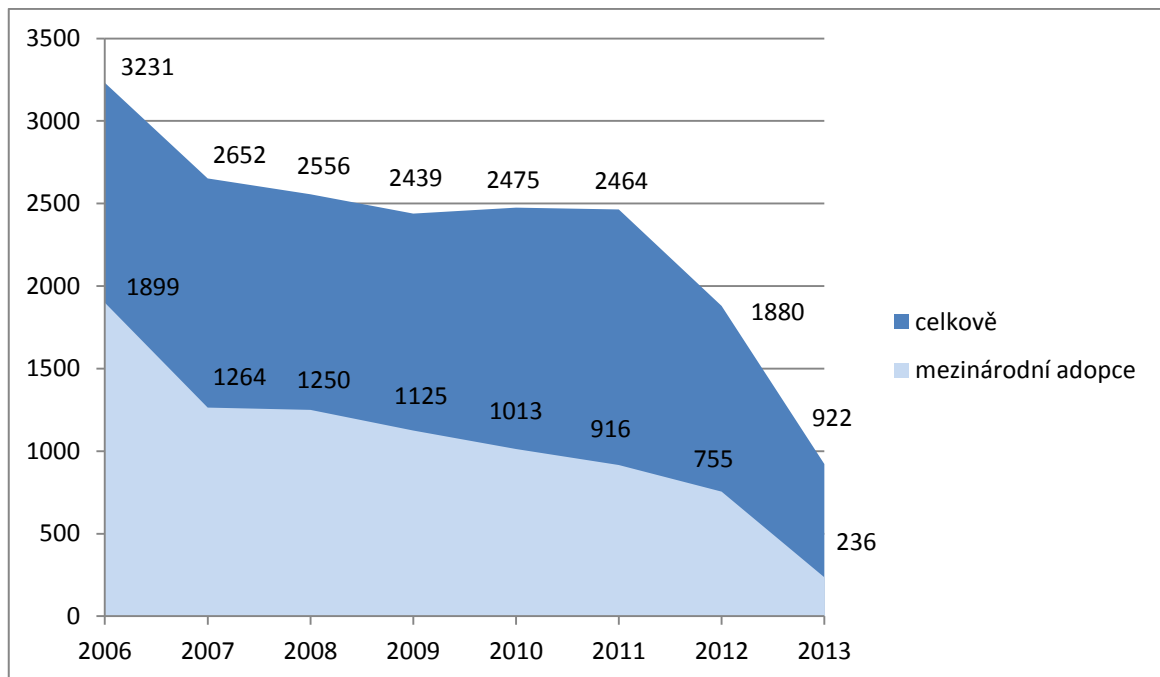
---

⁹³ MORRISON, Steve. The Summary of New Adoption Laws in Korea. In: *MPAK* [online]. 2012 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://mpakusa.blogspot.kr/2012/06/summary-of-new-adoption-laws-in-korea.html>

⁹⁴ BOROWIEC, Steven. Change in Korean Adoption Law Followed by More Abandoned Babies: Domestic Adoption Is Still Uncommon in South Korea. *The Wall Street Journal* [online]. 2013. [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702303442004579121030310275014>

⁹⁵ HWANG, Mi Jöng. *Kuknä ibjangašöpui mundžedžömkwa käsönpangan*. Čchöngdžutähakkjo, 2001. Magisterská práce. Čchöngdžutähakkjo.

Graf č. 3: Poměr mezinárodní adopce na celkovém počtu adoptovaných korejských dětí

Pramen: Ministerstvo zdravotnictví a sociálního zabezpečení

2 Vládou schválené adopční agentury a jejich reintegrační programy

Mezinárodní adopce smí probíhat jen prostřednictvím agentur, jejichž počet byl na počátku 80. let zredukován na 4. Všechny z nich nabízí pro osvojení, kteří potřebují ve své rodné zemi vyřídit určité formality nebo se chtějí se svou rodnou zemí blíže seznámit, různorodé služby. Tyto služby bývají nabízeny v rámci post-adopčních programů a jejich rozpětí se pohybuje od jazykových kurzů, přes výlety do Koreje až k aktivnímu hledání biologických rodičů, rušení korejského občanství nebo pomoci při dlouhodobějším usazení v Koreji.

Dospělí Korejci, kteří byli adoptováni do zahraničí, se do Koreje sjíždějí především z následujících důvodů: aby našli své biologické rodiče, dali si do pořádku svou totožnost, naučili se korejsky a poznali zblízka korejskou kulturu. Jen malé procento z nich se nakonec rozhodne zůstat v Koreji natrvalo nebo tam alespoň strávit delší část svého života. Tomu také odpovídá nabídka post-adopčních programů vládních agentur. Zatímco stipendium na jazykové kurzy a pomoc při hledání biologických příbuzných poskytují všechny agentury, pomoc s dlouhodobějším usazením v Koreji nabízí jen jedna z nich.

Samotná realizace služeb se pak může výrazně odlišovat od očekávání. Například pátrání po biologických příbuzných bývá velmi komplikované. Pro všechny jedince, kteří kdy byli adoptováni, je velký životní krok rozhodnout se pátrat po své geneticky spřízněné rodině. V adopčních agenturách ale v minulosti velmi často docházelo k manipulaci se získanými údaji, a tak se někteří Korejci, kteří byli adoptováni do zahraničí, nedozví nic víc než datum, kdy byli nalezeni, a místo jejich nálezů.

V rámci pravidel stanovených americkou vládou je pro osvojení směřující k mezinárodní adopci do Spojených států amerických nutné stát se „oficiálním sirotkem“. Tento pojem vymezuje americká vláda následovně.

Sirotek je:

1. Dítě, které nemá žádné rodiče z důvodu jejich smrti nebo zmizení. Dítě, které bylo svými rodiči odhozeno nebo opuštěno, nebo dítě, které bylo od svých rodičů odtrženo nebo oba své rodiče ztratilo.

2. Dítě, jehož jediný žijící rodič je neschopný zajistit potomkovi řádnou péči a písemně a neodvolatelně uvolnil dítě k emigraci ze země a adopci.

Z tohoto důvodu byla část adopčních dokumentů přepsána a místo jména matky, která dítě do agentury přinesla, se v dokumentech uvedlo jen datum přijetí dítěte do agentury, smyšlené místo nálezu a nově udělené jméno dítěte. Tyto praktiky velmi pomohly urychlit celý adopční proces a problematikou tohoto jednání by se mohla zabývat samostatná práce.

Níže jsou vypsané čtyři státem podporované adopční agentury, které v rámci svých služeb poskytují i různorodé post-adopční programy, a jedna vládní organizace založena za účelem sjednocení Korejců žijících v zahraničí. Jejich nabídka se může každoročně měnit a u některých, i když zůstává náplň kurzu či zájezdu prakticky stejná, se mění jejich pojmenování. Stejně je tomu tak i u nevládních organizací.

2.1 Holtovy mezinárodní služby pro děti⁹⁶

Momentální největší korejská agentura zabývající se mezinárodními adopcemi byla založena v roce 1956. Američtí manželé Harry a Bertha Holtovi nejprve sami získali výjimku od kongresu jak na americké, tak na korejské straně a ke svým 7 dětem si adoptovali 8 válečných sirotků. Tato pomoc jim ale stále přišla nedostatečná, a tak hned o 5 měsíců později zřídili *Holtovy mezinárodní služby pro děti*, které zpočátku financovali jen z vlastních zdrojů. Po roce 1961 se Harry Holt rozhodl oddat svůj život korejským sirotkům a trvale se přestěhoval do Koreje. Ze svých prostředků zřídil první sirotčinec v Ilsanu, severně od Soulu, který brzy přivítal 700 dětí. V roce 1964 Harry Holt zemřel a mnoho lidí si myslelo, že tato agentura odejde s ním. Jeho žena Bertha, která do té doby žila v USA, ale přijela do Koreje a rozhodla se tu spolu s jednou ze svých biologických dcer, Molly, usadit.⁹⁷ Bertha Holtová se této práci nevzdala a agentuře se věnovala až do své smrti ve věku 96 let. Po její smrti se hlavní postavou stala jejich dcera Molly Holtová.

V roce 1978 se jihokorejská vláda zmocnila mateřské společnosti *Holtových služeb dětem (Holtchüadongpokčihö)*⁹⁸ a do čela organizace byl dosazen Korejec. Bertha a Molly Holtovy

---

⁹⁶ *Holt International Children's Services* [online]. © 2014 [cit. 2014-07-25].

Dostupné z: <http://www.holtinternational.org/>, *Holt (Holtchüadongpokčihö)* [online]. [2013] [cit. 2014-07-21].

Dostupné z: <http://www.holt.or.kr/>

⁹⁷ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 24

⁹⁸ *Holtovy služby dětem* byly vlastně první pobočkou *Holtových mezinárodních služeb pro děti* a později byly považovány za dceřinou společnost *Holtových mezinárodních služeb pro děti*. Zatímco *Holtovy služby dětem* se

se staly spolupředsedkyněmi rady, ale jejich role byla více méně reprezentativní.⁹⁹ Současným ředitelem společnosti je pan Kim Dä Jöl.

Stejně tak jako manželé Holtovi, i jejich organizace je křesťanská a snaží se tak děti umisťovat převážně do křesťanských rodin. Reverend Jun Džä Söng, generální tajemník této agentury, s tímto tvrzením ale nesouhlasí a říká: „Rádi děti umisťujeme do křesťanských rodin, ale nijak netlačíme na pilu.“

Adopční agentura *Holtovy mezinárodní služby pro děti* se prudce rozvinula v organizaci dominující světu na poli mezinárodní adopce. Na začátku ovšem, podle mnoha svých kritiků v čele s profesionálními sociálními pracovníky, postupovala Holtova agentura příliš rychle, podporovala nadbytečné množství adopcí, které probíhaly jen skrz prostředníky, bez osobní účasti adoptivních rodičů a prakticky tak umožnila „objednat si dítě poštou“. Dále také ignorovala minimální standardy, najímala celé lety plné dětí, které byly některými vnímány jako moderní otrocké lodě, a přijímala páry, které jiné agentury odmítly. Zároveň jako adoptivní rodiče upřednostňovala křesťanské páry.¹⁰⁰

I přes tato mnohá nařčení se evangelický pár z Oregonu díky svému záchrannému programu korejských dětí stal ikonou a vzbudil velkou pozornost jak v Koreji, tak na Západě. Mnoho lidí tak dnes věří, že Harry a Bertha Holtovi nestojí pouze na počátku rozmachu adopce korejských dětí, ale nastartovali mezinárodní adopci jako takovou.¹⁰¹

2.1.1 Program „Návrat domů“

Tento program poskytuje téměř veškerou péči pro Korejce adoptované do zahraničí, kteří se rozhodnou usadit se v Koreji. *Holtovo centrum post-adopčních služeb* účastníkům zajistí ubytování v hostitelské rodině a možnost 10 hodin týdně si přivydělat vyučováním angličtiny v městské čtvrti Mapcho v severní části Soulu. Ve zbývajícím čase tak mohou poznávat svou rodnou zemi a případně si hledat druhé zaměstnání. Až se účastníci lépe seznámí s místním prostředím a budou se moci osamostatnit, může jim *Holtovo centrum post-adopčních služeb*

---

soustředí na Korejskou republiku, *Holtovy mezinárodní služby pro děti* se věnují mezinárodním adopcím ve světovém měřítku.

⁹⁹ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 25

¹⁰⁰ HÜBNETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 61

¹⁰¹ Tamtéž, str. 48

pomocť i s hledáním nového zaměstnání nebo ubytování a seznámit je s dalšími Korejci adoptovanými do zahraničí, kteří se rozhodli žít v Koreji.

Účastníci jsou vyzvednuti přímo na letišti a po několik dní jim je zdarma poskytnuto ubytování a strava. Poté následuje orientační seznámení s programem, hostitelskou rodinou i centrem, kde mohou vyučovat angličtinu. Pokud mají zájem, mohou se účastníci také skrz tuto organizaci pokusit vyhledat a zkontaktovat své biologické rodiče.

2.1.2 Kemp v rodné zemi

Desetidenní program pro 25 Korejců adoptovaných do zahraničí se koná každoročně v červenci. Účastníci si musí zaplatit zpáteční letenku, ale veškeré aktivity v rámci kempu a také ubytování jsou zdarma. Součástí programu je uvítací ceremoniál, během kterého se účastníci seznámí s programem, navzájem se představí a prohlédnou si prostory, kde budou ubytováni. Dále následuje 6 hodin výuky konverzačních základů korejštiny, návštěva Národního muzea a Čongmjo,¹⁰² seznámení s korejskými folkovými a dětskými písněmi, taekwondo, lekce korejské etikety, tradičních korejských řemesel a kaligrafie a výlety za historickými a kulturními památkami. Během kempu se účastníci také seznámí s historií mezinárodních adopcí v Koreji a budou mít možnost vyhledat a setkat se se svými biologickými příbuznými. Program je ukončen závěrečným zhodnocením a banketem.

2.2 Východní společnost sociálního zabezpečení (Tongbangsahöpokčihö)¹⁰³

Tato společnost byla založena v roce 1972 bývalým korejským ministrem vnitra Kim Tük Hwangem. Původně se soustředila jen na adopce, ale později se tato společnost rozvinula a rozhodla se pomáhat také postiženým dětem, teenagerům, kteří si nemohou z finančních důvodů dovolit studovat, svobodným matkám a osamoceným starým lidem.

Kromě svých vlastních programů pomáhá *Východní společnost sociálního zabezpečení* organizovat návštěvu své rodné země i adoptovaným Korejcům, kteří se rozhodnou vydat do Koreje mimo některý z programů. Pomáhá jim také s komunikací s jejich biologickými příbuznými a celkově jim pomáhá překonat jazykovou bariéru při jejich návštěvě v Koreji.

---

¹⁰² *Tongbangsahöpokčihö (Eastern Social Welfare Society)* [online]. © 2012 [cit. 2014-07-10].

Dostupné z: <http://www.eastern.or.kr/>

¹⁰³ Čongmjo je konfucianská svatyně zasvěcená pamětním obřadům za zemřelé krále a královny dynastie I.

2.2.1 Zájezd do rodné země od Východní společnosti sociálního zabezpečení

Nabídku *Zájezdu do rodné země*, Koreje, nabízí *Východní společnost sociálního zabezpečení* již od počátku 80. let. Tohoto programu se kromě Korejců adoptovaných do zahraničí mohou účastnit i jejich adoptivní rodiny. Koná se vždy ve skupinkách a od června do srpna se zorganizuje návštěva až 12 skupin. To za celé léto obnáší kolem 250 jedinců. Účastníci mají možnost nahlédnout do svých adopčních dokumentů a setkat se se svými biologickými příbuznými nebo pěstounskou rodinou. Zúčastní se také dobrovolnických prací v centrech *Východní společnosti sociálního zabezpečení* a turistických výletů po Koreji, včetně tradiční korejské vesnice, demilitarizované zóny a měst jako je Pusan nebo Kjōngdžu.

2.2.2 Z domova domů

Speciální týdenní program pro 7 Korejců adoptovaných do zahraničí, kteří si z finančních důvodů nemohou dovolit zúčastnit se běžného programu. Tento zájezd se koná v listopadu a účastníkům poskytne až 1 000 000 wonů¹⁰⁴ na letenku, ubytování ve svém domku pro hosty a zaplacení nákladů na kulturní aktivity. Stejně jako účastníci *Zájezdu do rodné země* mají účastníci programu *Z domova domů* možnost nahlédnout do svých adopčních materiálů, setkat se s biologickou a pěstounskou rodinou, navštívit místo, kde se narodili, a také budovy *Východní společnosti sociálního zabezpečení*. Stejně tak se zúčastní i dobrovolnických prací, výletů a kulturních aktivit.

2.2.3 Program „Korejský jazyk a kultura“

Od roku 1998 organizuje *Východní společnost sociálního zabezpečení* jazykové a kulturní kurzy pro Korejce adoptované do zahraničí a spolupracuje s univerzitou Hallym v Čchunčchōnu. Jedná se o třítýdenní kurz pro 12 vybraných adoptovaných Korejců, který obsahuje 60 hodin výuky jazyka, turistické výlety a dobrovolnické práce. Účastníci tak vypomáhají s péčí o děti ve *Východním domě dětí* a *Jacobově domě*, které spadají pod *Východní společnost sociálního zabezpečení*. Dále navštíví *Sōdaemunské centrum společnosti sociálního zabezpečení* a rozváží balíčky s obědem pro staré a potřebné. *Východní společnost sociálního zabezpečení* podporuje dva stipendijní programy – první z nich, *Program Hallym*,

---

¹⁰⁴ Ke dni 9.8. 2014 přibližně 20 060 Kč.

hradí účastníkům školné, ubytování na školních kolejích a částečně i stravu. Druhý program, *Program Východní společnosti sociálního zabezpečení*, hradí ubytování ve svém domku pro hosty a částečně pokrývá i stravu.

2.3 Společnost sociálního zabezpečení (Tāhansahöpokčihö)¹⁰⁵

V roce 1954 založila korejská vláda *Společnost sociálního zabezpečení*, tehdy ještě pod názvem *Organizace pro umístování dětí*, aby se postarala o poválečné sirotky a děti smíšené rasy. Své nové jméno získala v roce 1971 a postupně se rozvíjely i sociální služby, které tato společnost poskytovala.

2.3.1 Vítejte doma!

Tento program je koncipován jednoduše, nemá tak striktní a pevnou strukturu a zakládá se na spolupráci v menších skupinkách. Koná se každoročně v srpnu a trvá pouhých 7 dní. Programu se může každý rok zúčastnit 15 Korejců adoptovaných do zahraničí a 15 korejských studentů. Každý adoptovaný Korejec pak získá svého v Koreji žijícího průvodce a všichni společně jsou poté rozděleni do 5 skupinek po 8 lidech. Kontakt na sebe získají ještě před odletem do Koreje a ve skupinkách si také plánují 3denní dovolenou v Koreji.

Po samotném příjezdu do Koreje, ubytování a prvnímú střetnutí tváří tvář se všemi účastníky začíná tradiční uvítací ceremonie, na které se všichni představí a pomocí prezentace seznámí ostatní účastníky se svým 3denním plánem na chystanou dovolenou. Druhý den je čeká návštěva budovy *Společnosti sociálního zabezpečení* a odpoledne také první kulturní zkušenost – hra na tradiční korejské hudební nástroje. Po večeři následuje návštěva korejského muzikálu. Třetí den je věnován prohlídce Soulu a jeho hlavním kulturním a historickým památkám a turistickým místům. Poté následuje dobrovolnická činnost v *Rehabilitačním centru Amsa*, které také spadá pod *Společnost sociálního zabezpečení*. K večeři si pak účastníci sami vaří korejské tradiční jídlo. Následující tři dny poznávají účastníci Koreu pomocí svých naplánovaných výletů. Po návratu je čeká ještě závěrečná ceremonie, na které prezentují své poznatky z výletu. Poté následuje odjezd.

---

¹⁰⁵ *Tāhansahöpokčihö (Social Welfare Society)* [online]. © 2008 [cit. 2014-07-12]. Dostupné z: www.sws.or.kr

Hlavním cílem tohoto programu je pomoci Korejcům adoptovaným do zahraničí vybudovat si určitý vztah k jejich rodné zemi. Tuto novou zkušenost se pro ně snaží ulehčit právě pomocí vysokoškolských studentů a dobrovolníků, kteří adoptované vždy provází. Zájezd je také výjimečný tím, že třídním programem dává svým účastníkům větší volnost poznat právě tu část Koreje, která je nejvíce zajímavá.

2.3.2 Kemp „Podobnost“

Tento kemp je pořádán pro všechny korejské adoptované jedince. Setkají se tu lidé adoptovaní v Koreji i lidé, kteří kvůli mezinárodní adopci vyrůstali v zahraničí. V průběhu kempu mají účastníci dostatek prostoru poznat Koreu, ale hlavním cílem je výměna zkušeností a osobních příběhů těch, které spojuje fakt, že byli adoptováni. Touto výměnou se buduje jejich osobní hrdost, získají pocit, že někam patří a zároveň si zde mohou vybudovat dlouhodobá přátelství s lidmi, které potkal stejný nebo podobný osud.

2.3.3 Jazykový kurz na univerzitě Kyunghee

Univerzita Kyunghee je celkově ke Korejcům adoptovaným do zahraničí vstřícná a po doložení patřičných dokladů jim všem poskytuje 50% úlevu od školného. Nabídka jazykového kurzu pro Korejce adoptované do zahraničí se prakticky nijak neliší od nabídky pro ostatní zahraniční zájemce studia korejského jazyka. Na výběr je mezi obyčejným kurzem, který trvá 10 týdnů (5 dní v týdnu, 4 hodiny denně) a intenzivním kurzem, který trvá 3 týdny (5 dní v týdnu, 4 hodiny denně výuka jazyka, 2 hodiny denně věnované kultuře). *Služby sociálního zabezpečení* poskytují vybraným jedincům výhody plného zaplacení školného a nižší cenu ubytování v jejich domku pro hosty.

2.4 Korejské sociální služby (Hanguksahöpongsahö)¹⁰⁶

Od roku 1964, kdy byla tato společnost založena, umístila do nových rodin ve Spojených státech amerických a Evropě přibližně 20 000 dětí. Tato společnost se dále věnuje i potřebným dětem a mladým, jejichž rodiny jsou ve složité finanční situaci.

---

¹⁰⁶ *Hanguksahöpongsahö* [online]. [2013] [cit. 2014-07-12]. Dostupné z: www.kssinc.org

V rámci post-adopčních služeb pomáhá Korejcům adoptovaným do zahraničí dohledat biologické příbuzné a zorganizovat vzájemné setkání, vybudování a určení identity a emoční stability a seznámení s korejskou historií, kulturou a společností.

2.5 Nadace pro Korejce v zahraničí (Čeödongpchočedan)¹⁰⁷

Tuto organizaci, která je součástí ministerstva zahraničních věcí, plánovala vláda založit od roku 1996, ale k založení nakonec došlo o rok později. Cílem této organizace je především vytvoření sítě a propojení Korejců žijících v zahraničí. Zároveň se věnuje podpoře korejských institucí v zahraničí a pomáhá Korejcům ze zahraničí se studiem v Korejské republice. Ačkoliv momentálně nenabízí tato instituce žádný reintegrační program pro adoptované Korejce, jsou k dispozici záznamy z reintegračního zájezdu z roku 2001 s názvem *Letní tréninkový program kulturního povědomí pro Korejce adoptované do zahraničí (kukö ibjang tongpcho moguk munhwa jönsu)*. Tento program byl zorganizován za pomoci *Celosvětového propojení mezinárodně adoptovaných* a soukromé organizace *Most adoptovaných z Čonnan, Gwangdžu*. Program obsahoval výlety na různá historická místa, kurz vaření tradičních jídel, seznámení s korejskými zvyky a celkově korejským osvojením představoval folklorní tvář Koreje. Naopak byli účastníci programu odrazováni od seznámení se s moderní Koreou, a tak její současné tváři bylo věnováno jen jedno odpoledne v Soulu, několik hodin v největším korejském zábavním parku a vojenská přehlídka u demilitarizované zóny. Jeden den byl věnován konferenci pořádané *Celosvětovým propojením mezinárodně adoptovaných*, kde se rozebírala témata jako pátrání po biologických příbuzných, následné setkání a lidská práva adoptovaných.

---

¹⁰⁷ *Overseas Koreans Foundation (Čeödongpchočedan)* [online]. [2013] [cit. 2014-07-14]. Dostupné z: www.okf.or.kr

3 Nevládní organizace poskytující reintegrační programy

Od roku 1990 začala soulská pobočka *Křesťanské asociace mladých žen* organizovat každoroční návštěvní program pro adoptované Korejce. Ten se postupem času stal vzorem pro mnoho dalších podobných programů, organizovaných správními orgány, různými asociacemi nebo školami. Touto činností se tak začaly zabývat společnosti jako *Nadace pro Korejce v zahraničí* (od roku 1999), *Národní institut vývoje mezinárodního vzdělávání* (Kuklibkukčekjojukwŏn, 2000), *Univerzita Inje* (2001), *Společnost sociálního zabezpečení* (2003) a *Služby pro Korejce adoptované do zahraničí* (2004).¹⁰⁸

Tyto programy vždy obsahovaly výlety na historická místa, národní památky a vyhlídky, kurz korejštiny, vaření tradičních korejských jídel, představení tradičního oděvu hanbok, taekwondo, čajový obřad a další praktiky, které se obecně považují za tradičně korejské.

Zatímco někteří vnímají tyto programy jako zajímavou zkušenost, jak se seznámit s tradiční Koreou, pro jiné vyznívají jako snaha o rekulturalizaci Korejců adoptovaných do zahraničí. Uspořádávání těchto programů je podle Eleany Kim propojeno s vytvářením globální korejské komunity.¹⁰⁹ Dá se tedy vnímat jako jeden z kroků vedoucích k vytvoření onoho mostu, který má propojit Koreu se západními zeměmi, ve kterých žijí korejské adoptované děti tak, jak ve svém projevu zmiňovala bývalá první dáma I Hi Ho.

3.1 Služby pro Korejce adoptované do zahraničí¹¹⁰

Tato společnost byla založena v roce 1997 a stanovila si za cíl pomáhat Korejcům adoptovaných do 14 zemí světa, včetně Spojených států amerických a Francie. Od roku 2000 podporuje adoptované Korejce, kteří se rozhodnou zůstat nějakou dobu v Koreji a s podporou ministerstva zdravotnictví a sociálního zabezpečení od roku 2004 poskytuje řadu post-adoptčních služeb. Jejím cílem je chránit práva na sociální zabezpečení všech Korejců adoptovaných do zahraničí a podpořit jejich sjednocení v rámci skupiny etnických Korejců.

---

¹⁰⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 90

¹⁰⁹ KIM, Eleana: *Wedding Citizenhip and Culture, Korean Adoptees and the Global Family of Korea* (součást knihy VOLKMAN, Toby Alice: *Cultures of Transnational Adoption*, str. 57)

¹¹⁰ InKAS [online]. [2013] [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://inkas.org/>

Kromě níže vypsanych programů, poskytuje tato soukromá neprofitová organizace Korejcům adoptovaným do zahraničí také stipendia ve výši 30 - 50 % na vybrané vysoké školy v Soulu, které poskytují jazykové kurzy.

3.1.1 Pomoc s hledáním zaměstnání a usazením se v Korejské republice

Kromě běžných post-adopčních programů nabízí organizace *Služby pro Korejce adoptované do zahraničí* pomoc při hledání zaměstnání nebo založení vlastního podnikání všem Korejcům, kteří byli adoptováni do zahraničí a kteří se rozhodnou dlouhodoběji žít v Koreji.

3.1.2 Návštěva rodné země

Od roku 1999 pořádá organizace *Služby pro Korejce adoptované do zahraničí* každoročně zájezd do Koreje pro všechny Korejce, kteří kvůli mezinárodní adopci vyrůstali v zahraničí. V současné době se nabídka dělí na kemp letní (v období května až srpna) a zimní (listopad až prosinec). Délka kempu je 7 - 14 dní a jeho cílem je, aby se účastníci lépe seznámili s korejskou kulturou, kuchyní, zvyky a historií. Kemp je určen až pro 40 zájemců a s organizací pomáhají korejští dobrovolníci, většinou vysokoškolští studenti. Během pobytu je také možné zkontaktovat adopční agentury a iniciovat setkání s biologickou rodinou. Za tento svůj program byla společnost pochválena během druhého ročníku konference *Sítě adoptovaných korejských Američanů* v New Yorku.

3.1.3 Zájezd do rodné země

Po letech zkušeností dospěla společnost *Služby pro Korejce adoptované do zahraničí* k tomu, že provozuje prakticky svou vlastní cestovní kancelář zaměřenou právě na tuto klientelu. Ačkoliv se jejich nabídka na první pohled příliš neliší od nabídek ostatních cestovních kanceláří zaměřených na běžné cizince, uvádí tato agentura, že si plně uvědomuje, jak moc se liší emočně náročný zážitek adoptovaného Korejce a běžného turistu. Tomuto také své programy přizpůsobuje. Tato cestovní kancelář nabízí jak pomoc s dopravou a ubytováním, tak se zajištěním různých výletů po Koreji – ať už dopoledních, odpoledních, večerních nebo

celodenních. Pomáhá zajistit také výlety do vybraných měst různých provincií a návštěvu demilitarizované zóny.

3.2 Celosvětové propojení mezinárodně adoptovaných¹¹¹

Celosvětové propojení mezinárodně adoptovaných je soukromá, nevýdělečná organizace sdružující Korejce adoptované do zahraničí, kteří krátkodobě či dlouhodobě žijí v Koreji. Tato organizace byla založena v roce 1996 a od začátku sdružovala přibližně 200 Korejců adoptovaných do zahraničí. Jednou z nich byla například Mi Hi Nathalie Lemoineová, která byla adoptovaná do Belgie. V Koreji se žíví jako umělkyně a o svém příběhu napsala knihu *I am 55 percent Korean*.¹¹² Zakladatelkou tohoto sdružení je paní Džin In Dža, která byla ve svých čtyřech letech adoptována do USA. Založení *Celosvětového propojení mezinárodně adoptovaných* vysvětluje paní Džin takto: „Dospělí Korejci, kteří byli v dětství adoptováni do zahraničí a kteří se vrací do Koreje, musí čelit diskriminaci a odmítání ze strany domácích Korejců. I když zvenku do korejské společnosti zapadají, nejsou do ní přijímáni kvůli širokému spektru kulturních rozdílů mezi mateřskou a adoptivní zemí.“¹¹³

Celosvětové propojení mezinárodně adoptovaných má pět hlavních cílů, kterými chce dosáhnout zlepšení kvality života Korejců až doteď vyrůstajících a žijících v zahraničí, kteří se rozhodli vrátit do Koreje. Prvním cílem je pochopení toho, kým jsou a co chtějí po svém návratu dělat. Druhým je vzájemný respekt mezi Korejci adoptovanými do zahraničí a místními. A to jak v osobní, tak i kulturní rovině. Třetím je zařízení domova pro tyto osvojence, který pro ně v Koreji bude sloužit jako základna. Čtvrtým cílem je, aby tyto jedince vzala v potaz korejská vláda a korejská společnost jako taková. Pátým je poskytnutí podpory pro překlenutí rozdílů mezi kulturou jejich adoptivní a rodné země.¹¹⁴

Kromě programu, který se soustředí na dohledání biologické rodiny, poskytuje svým členům také slevu 30 - 100 % na jazykové kurzy vybraných korejských vysokých škol.

---

¹¹¹ *Global Overseas Adoptees' Link* [online]. [2013] [cit. 2014-07-13]. Dostupné z: <http://goal.or.kr/>

¹¹² HÜBINETTE, Tobias: *Comforting and Orphaned Nation*, str. 77

¹¹³ JANG, Jae-il: *Adult Korean Adoptees in Search of Roots*

¹¹⁴ BERGQUIST, Kathleen Ja Sook, VONK, M. Elizabeth, KIM, Dong Soo, FEIT, Marvin D.: *International Korean Adoption: A Fifty-Year History of Policy and Practice*, strana 15

3.2.1 První cesta domů

Tento program je určen pro Korejce adoptované do zahraničí, kteří Koreu ještě nikdy nenavštívili. Na rozdíl od většiny ostatních programů tohoto typu je *První cesta domů* soustředěna především na hledání biologických příbuzných a kulturní aktivity a výlety jsou až druhořadé. Pokud se příbuzné nepodaří najít skrz adopční agenturu, podporuje *Celosvětové propojení mezinárodně adoptovaných* vystoupení jednotlivých účastníků v některém z televizních pořadů, kde budou mít možnost seznámit veřejnost se svým životním příběhem.

3.3 Hnízdo (Dungdži)¹¹⁵

Tato společnost byla založena v roce 2006 a od svého vzniku se zabývá Korejci adoptovanými do zahraničí, kterým nabízí řadu post-adopčních programů. Mezi ně patří například podpora během jejich pobytu v Koreji, pomoc při hledání ubytování, možnost vyhledání biologických příbuzných, výuka korejského jazyka a seznámení s korejskou kulturou.

3.4 Dům kořenů (Ppuriüičib)¹¹⁶

Organizace *Dům kořenů* byla založena v roce 2002 zakladatelkou *Vyšší odborné školy pro ženy Kyungin*, Kim Gil Dža, a výkonným předsedou *Korejského sdíleného hnutí*, Sō Kjōng Sukem. Společnost si dala za cíl pomoci Korejcům, kteří byli adoptováni do zahraničí při jejich návratu a usazování v Koreji. Zároveň se pomocí každoročně pořádaných akcí snaží vybudovat aktivní vztahy mezi korejskými osvojení a domácími Korejci, pomoci jim s budováním identity a zvýšit podvědomí o mezinárodních adopcích v korejské společnosti.

Během korejských svátků pořádá tato organizace pravidelně různá setkání adoptovaných, nabízí ubytování a pomoc při trvalém nebo dlouhodobém pobytu v Koreji, podporuje kulturní projekty Korejců adoptovaných do zahraničí, zabývá se publikacemi, výzkumem a šířením informací o mezinárodních adopcích a mnoho dalšího. Spolupracuje s různými podobnými organizacemi a také s asociací svobodných matek.

---

¹¹⁵ *Nest Foundation* [online]. [2006] [cit. 2014-07-01]. Dostupné z: <http://www.nestkorea.or.kr/>

¹¹⁶ *Ppuriüičib (KOROOT)* [online]. © 2011 [cit. 2014-07-03]. Dostupné z: <http://www.koroot.org/>

4 Reintegrační programy z pohledu účastníků

Ačkoliv zdaleka ne všichni Korejci adoptovaní do zahraničí se rozhodnou do Koreje vrátit, účastníků různých zájezdů určených právě pro tuto skupinu, je stále víc a víc.¹¹⁷ Mnoho z těch, kteří Koreu navštívili, ať už v rámci některého z organizovaných zájezdů nebo sami, se shodlo, že tato návštěva pomohla trochu zacelit díru, kterou v sobě pociťovali. Většina se také shodla, že je to emočně velmi náročný zážitek. Slovy Eleany Kim: „Adoptovaní Korejci, kteří se přijedou podívat do Koreje, často přemýšlejí, zda lidé, které míjejí na ulici, nejsou náhodou jejich příbuzní.“¹¹⁸

Mohlo by se zdát, že na první pohled adoptovaní Korejci díky své etnicitě v Koreji snadno zapadnou a nikdo ani nepozná, že jsou vlastně cizinci. Heather, Korejka adoptovaná do amerického městečka Baltimore, která nechtěla zveřejnit své celé jméno, říká, že první věc, kterou se naučila před odjezdem do Koreje, byla korejská věta „Neumím korejsky.“ Kvůli jejímu vzhledu jí nikdo nevěřil.¹¹⁹ Naopak Megan Krempelsová, další z adoptovaných Korejek, má opačnou zkušenost. Na jejím oblékání, chování a vystupování se pravděpodobně výrazněji projevil vliv západní kultury a bylo jí tak řečeno, že je na ní zřetelně poznat, že je cizinka. „Moc jsem se smála a ukazovat zuby bylo pro ženu nevhodné. Mé hlasité mluvení a smích působily nevkusně a trochu nezdvořile. Příliš často jsem se dívala lidem do očí, takže jsem vypadala až příliš sebevědomě, agresivně a hrdě. Mé tělo bylo až moc svalnaté a opálené. Neměla jsem husté a tlusté obočí, ani žádnou z plastických operací populární mezi mladými Korejkami, nepoužívala jsem tolik make-upu jako většina Korejek a mé vlasy nebyly střižené do jednoho z momentálně populárních sestřihů.“¹²⁰

Následující podkapitoly zpracovávají jednotlivé příběhy dvou Korejek, které se rozhodly po letech vrátit do své rodné země. První příběh popisuje průběh reintegračního programu s názvem *Holtova mezinárodní letní škola*, druhý příběh popisuje cestu, na kterou se Shannon Heitová vydala bez asistence některé z agentur.

---

¹¹⁷ IDZIK, Sarah: America's Korean Adoptees, Part 4: Return To The Motherland. In: *The Awl* [online]. 2011 [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://www.theawl.com/2011/07/america%E2%80%99s-korean-adoptees-part-4-return-to-the-motherland>

¹¹⁸ Tamtéž

¹¹⁹ Tamtéž

¹²⁰ KREMPELS, Megan: On Returning to South Korea Adoptee Motherland Trip. In: *Megan Youngmee* [online]. 2013 [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://meganyoungmee.com/south-korea-adoptee/>

4.1 Elise M. Prébinová – Holtova mezinárodní letní škola¹²¹

Elise M. Prébinová navštívila *Holtovu mezinárodní letní školu* hned dvakrát. V roce 1999 se jí účastnila jako jedna z účastnic. O pět let později už jela jako jedna z pomocných organizátorek. Následující odstavce tedy představují její zážitky a poznatky jak ze strany účastníka, tak organizátora.

Program *Holtova mezinárodní letní škola* oficiálně spustila agentura *Holtovy mezinárodní služby pro děti* v roce 1991. Neoficiálně se ale díky Davidu Kimovi podobný zájezd konal již v roce 1983.¹²² V roce 1999 obsahoval tento třítydenní program výlety po kulturních a historických památkách Koreje, přednášky o korejské kultuře, dobrovolnickou část, během které účastníci navštívili sirotčince a domy pro svobodné matky, a také pátrání po biologických příbuzných, které bylo prováděno sociálními pracovníky na základě informací, které našli v adopčních dokumentech. Cena za tento třítydenní kurz, včetně letenky, luxusních hotelů a jídel v luxusních restauracích, byla 1000 dolarů.¹²³

I když by Korejci adoptovaní do zahraničí, kteří tvoří početnou skupinu, mohli být považováni za pravidelnou klientelu, a tedy i příjem těchto pořadatelských agentur, při pohledu na cenu takového zájezdu má člověk opravdu pocit, že finance přeci jen nejsou hlavní motivací těchto zájezdů.¹²⁴

Před odletem do Koreje museli účastníci tohoto post-adopčního programu vyplnit formulář a přečíst si pravidla zájezdu. V roce 1999 museli například slíbit, že budou respektovat tamější obyvatele a nebudou se oblékat vyzývavě, což v té době znamenalo zákaz tílek a minisukní. Během programu nesměli účastníci kouřit nebo pít alkohol na veřejnosti (a to především v *Holtově centru v Ilsanu*). Bez doprovodu sociálního pracovníka nebo dobrovolníka bylo zakázáno opustit centrum po 9. hodině večerní. Od účastníků se vyžadovala přítomnost na všech přednáškách programu a po dokončení tohoto programu a projevení dostatečně dobrého přístupu k celému programu byli na konci účastníci oceněni diplomem.

Čas na studium a zábavu byl pevně rozdělen a někteří účastníci si stěžovali na nedostatek svobody a autonomie. Ačkoliv byli všichni účastníci dospělí, přistupovalo se k nim trochu

---

¹²¹ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 52

¹²² KIM, David Hyungbok: *Who Will Answer*, str. 320-321

¹²³ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 52

¹²⁴ Tamtéž, str. 52

jako k dětem. Museli být znovu vzděláni v základních věcech - tentokrát podle korejského řádu.¹²⁵

Vzhledem k zakladateli *Holtových mezinárodních služeb pro děti*, Harry Holtovi, který byl protestant, funguje celá organizace v protestantském duchu. Stejně tak i tento post-adopční program byl tímto faktem poznamenán a mnoha činnostem předcházela společná modlitba. Většinu času trávili účastníci v *Holtově centru v Ilsanu*. Byli zde ubytováni v tradičně korejsky zařízených pokojích po třech až čtyřech lidech, oddělení podle pohlaví, ale národnosti byly promíchány.¹²⁶ Téměř každý den chodily do centra vařit dvě Korejky populární korejská jídla. Po neblahých zkušenostech z minulých let, kdy museli několik účastníků odvézt do nemocnice kvůli žaludečním potížím, už ale omezovaly množství pálivých přísad, na které Korejci ze Západu nebyli zvyklí.

Uvítacího ceremoniálu se zúčastnil korejský prezident společnosti, předseda rady, Molly Holtová, prezident oddělení stipendií a pracovníci post-adopčního centra.

Většina přednášek probíhala v *Holtově centru v Ilsanu* a byly vedeny předními soulskými profesory. Účast na přednáškách a vystupování jednotlivých účastníků programu bylo hlídáno, a tak se kromě pravidelné účasti vyžadovalo i prokazování dostatečného respektu a úcty ke všem přednášejícím.

V roce 1999 zahrnoval program i několik lekcí, které by se daly zařadit do dětského kurikula. Jednou z nich byla například čtyřhodinová lekce zpěvu, která pokrývala spektrum od dětských rýmovaček, přes milostné balady až po státní hymnu a tesklivou národní baladu Arirang. Následovala lekce samulnori.

Jak v roce 1999, tak i o 5 let později bylo věnováno 8 hodin z celkového programu lekcím taekwonda. Účastníci se museli rychle naučit zdravít, uklánět se a počítat korejsky a stejně jako ostatní lekce i tato byla brána velmi vážně. Od účastníků programu se vyžadoval aktivní přístup a od všech se očekávalo nejen, že budou cvičit, ale také, že na konci lekce budou schopni předvést synchronizovanou sestavu. Další 4 hodiny byly věnovány, opět fyzicky náročné, lekci maskového tance.

---

¹²⁵ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 53

¹²⁶ V letech 1999 a 2004 se tohoto programu účastnili osvojenci ze Spojených států amerických, Francie, Dánska, Norska a Německa.

Neodmyslitelnou částí tohoto programu byla také lekce vaření, kde se účastníci za pomoci pěti korejských žen učili připravit kimčchi a další korejská jídla. Všichni pak dostali vytištěnou knížečku s nově naučenými recepty v angličtině. Deset hodin z celkového programu bylo věnováno korejštině a šest hodin korejské historii, která pokrývala dobu od Tří království až po současnost. Během této přednášky zmínil soulský profesor i korejské diaspory a účastníkům řekl: „Vy, Korejci, kteří jste byli adoptovaní do zahraničí, jste součástí diaspory, 4. největší diaspory na světě. Jste chytrí, vzdělaní a Korejci jsou na vás hrdí. Jste velvyslanci Koreje.“

Holtova mezinárodní letní škola je zakončena udělením diplomů za absolvování přednášek a také udělením čestného občanství městské čtvrti Mapcho (mjöngjesimindžüng). Tyto dva dokumenty mají nahradit školní a územní větev, tolik potřebné pro reintegraci do korejské společnosti. Přijetí certifikátů není volba, ale povinnost a pocta. Nikdo ale nesmí podobné vyznamenání získat dvakrát, a proto se vedou záznamy o tom, kdo již certifikát dostal. Zatímco pro některé bylo toto ocenění velmi významné a celý ceremoniál je dojal, jiným připadalo toto závěrečné ohodnocení teatrální až zbytečné.

4.2 Příběh Shannon Heitové¹²⁷

Shannon Heitová byla podle adopčních záznamů nalezena 22. května 1984 spolu se svou sestrou (dvojčetem) v oblasti Čchöngdo, v provincii Severní Kjöngsan. V té době jí byly

2 roky a o další dva roky později byla spolu se svou sestrou adoptována do Spojených států amerických. Vystudovala dva vysokoškolské obory a našla si dobře placenou práci. Ze dne na den se pak rozhodla odjet do Koreje – seznámit se s kulturou, naučit se jazyk a najít svou biologickou rodinu. Do Koreje přijela na rok. Pomalu se seznamovala se zdejší kulturou a užívala si, že vizuálně nevyčnívá z davu tak jako v USA. Pracovala v doučovacím centru (hakwön), kde učila angličtinu a našla si partnera na procvičování korejštiny. Většinu času ale strávili debatami o kulturním šoku, který Shannon Heitová právě prožívala, a naučila se tak jen několik základních frází pro přežití v Koreji. Proto se ke konci svého pobytu rozhodla zapsat na kurz korejštiny v Jazykovém centru YBM, kde absolvovala první stupeň korejštiny. Shannon Heitová byla adoptována skrz Holtovy mezinárodní služby pro děti, kde za účelem hladkého průběhu adopce zfalšovali dokumenty a změnili její jméno i jméno její sestry. To

---

¹²⁷ HEIT, Shannon. *Tales of Wonderlost* [online]. 2011-2014 [cit. 2014-08-03]. Dostupné z: <http://peaceshannon.tumblr.com/>

prakticky znemožnilo lokalizovat jejich biologické příbuzné. Po roce stráveném v Koreji odjela zpět do USA.

Netrvalo ale dlouho a Shannon Heitová se vydala znovu do Koreje. Nebyla spokojená s úrovní získaných znalostí a rozhodla se tak vrátit a své znalosti prohloubit. Po návratu do Koreje se znovu zapsala do Jazykového centra YBM, kde absolvovala druhý stupeň, a poté se zapsala na jazykový kurz Univerzity Sogang. Tam dostudovala až do šestého stupně.

Následující rok pracovala Shannon Heitová jako editorka angličtiny a překladatelka v Soulském globálním centru, kde tak cizincům předávala informace o dění v Soulu a měla nadále možnost rozvíjet svou korejštinu.

Rozhodla se ale znovu studovat a prohloubit své znalosti v oboru antropologie, a tak si zažádala o stipendium u Národního institutu vývoje mezinárodního vzdělání. Absolvovala další dva jazykové kurzy na Univerzitě Hanyang. V té době kromě univerzitních jazykových kurzů věnovala každý den 4 hodiny samostudiu korejštiny a dvakrát týdně chodila na soukromé lekce. Poté nastoupila do magisterského programu, kde veškeré přednášky probíhaly v korejštině.

I přes počáteční neúspěch se nenechala odradit a rozhodla se znovu pokusit hledat svou biologickou matku. Původně se odmítala účastnit televizních pořadů, ale touha najít své kořeny byla silnější. Za účelem získání co největší pozornosti se přihlásila do korejské pěvecké soutěže Kpop Star, kde publiku sdělila svůj životní příběh. Ten zveřejnily korejské noviny Yonghap News i s její fotkou z dětství a během několika dní byla Shannon Heitová kontaktována svou biologickou rodinou a konečně se tak dozvěděla své pravé jméno a datum narození.

Biologická matka Shannon Heitové porodila svá dvojčata 20. března 1982 a spolu s manželem je rok vychovávala. Poté už ale nedokázala strpět jeho neustálé záletnictví a rozhodla se i s dětmi z domácnosti odejít. Nastěhovala se ke své matce, kde se nadále snažila obě své dcery uživit jako svobodná matka. Jednoho dne se ale babička Shannon Heitové rozhodla, že už nadále nesnese utrpení své dcery a obě děti odnesla do adopční agentury. Postarala se o to, aby děti byly adoptovány do stejné rodiny, ale své dceři dlouhé roky odmítala říct, co udělala. Pravdu jí řekla, až když se matka Shannon Heitové znovu provdala. Vzhledem k zfalšování dokumentů v adopční agentuře by nebyl vystoupení v televizi,

mediální pozornosti a velké fyzické podobě s biologickou matkou nejspíš neměla šanci svou biologickou rodinu najít.

V Koreji dostudovala, našla si partnera, vdala se a momentálně pracuje jako dobrovolník pro Korejskou asociaci rodin svobodných matek a Síť ženské globální solidarity, která pomáhá mimo jiné i sexuálním otrokyním z dob japonské okupace. Aktivně bojuje za práva jedinců adoptovaných do zahraničí, svobodné matky a bývalé sexuální otrokyně, účastní se různých konferencí a věnuje se překládání.

5 Téma mezinárodní adopce a reintegrace v médiích

Korejská a zahraniční média měla velký vliv na politické změny týkající se mezinárodních adopcí a téma mezinárodních adopcí se stalo i vděčným tématem mnohých televizních pořadů a kulturně populárních děl. Tato kapitola stručně představuje a shrnuje vybraná díla s touto tematikou a poukazuje na význam médií.

5.1 Korejské a zahraniční noviny - jejich vliv na mezinárodní adopci a vnímání společnosti

V 50. letech byla mezinárodní adopce něco tak výjimečného, že se mnoho příběhů dostalo do zahraničních novin. V Koreji se články na toto téma pomalu začaly objevovat až v druhé polovině 70. let a jejich autory bývali především zahraniční novináři. Tyto první příběhy a vyobrazení Korejců adoptovaných do zahraničí provázely titulky jako „Korejské dítě smíšeného původu, adoptované do Ameriky, se po 20 letech setkává se svou matkou,“ „Bratři se shledali po 27 letech,“ „Mladí adoptovaní Korejci navštívili svou rodnou zemi“ a „Americký úspěch poválečných siroteků z Korejské republiky“. Tyto články pevně stanovily základ pro dnešní masivní soustředění se na adoptované Korejce, kteří pátrají po svých biologických příbuzných a jejich návštěvu rodné země. Nepřiměřenou pozornost média od počátku věnovala také úspěšným a slavným osvojencům,¹²⁸ jejichž příběhy měli domácím Korejcům ukázat, že se adoptovaným Korejcům v zahraničí daří dobře a zároveň pozvednout jejich hrdost na korejské etnikum. Tendence soustředit se na úspěšné příběhy by se také dala interpretovat jako odmítnutí vypořádání se s negativními aspekty mezinárodní adopce. Slouží k tomu, aby se Korejci necítili ještě více svázáni pocitem viny. Zároveň si pomocí těchto příběhů domácí Korejci berou tak trochu zásluhu za ukázkové a modelové Korejce adoptované do zahraničí, jejichž pomocí se snaží pozvednout národní prestiž v západních zemích. Korejská média se často rozpolceně snaží najít rovnováhu mezi vyjádřením respektu a vděčnosti zemím, které si korejské děti adoptovaly, a zároveň zachovat respekt ke své vlastní domovině, Koreji.¹²⁹

---

¹²⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 75

¹²⁹ Tamtéž, str. 92

Na konci 80. let se začaly v korejských novinách pomalu objevovat inzeráty adoptovaných Korejců pátrajících po svých korejských rodičích a příbuzných. Od té doby se korejská média začala zaplňovat podobnými inzeráty, obsahující fotky z dětství i z dospělosti a všechny s téměř stejným textem, kterými se snažila oslovit a lokalizovat členy biologické rodiny Korejců adoptovaných do zahraničí.¹³⁰

O tom, jaký vliv média mají, se Korejci přesvědčili v roce 1988 během pořádání letních olympijských her. Soulské olympijské hry představily světu hrdou a nově demokratizovanou a industrializovanou Koreu. Tuto její image ale západní média postupně demolovala. Západní novináři začali psát o korejském adopčním programu a popsali pořadatelskou zemi jako globálního vůdce v exportu dětí. Přední západní noviny a časopisy jako *Newsweek*, *New York Times*, *Herald Tribune*, *Daily Telegraph*, *Washington Post* a také velké televizní společnosti jako americká *NBC* nebo švédská *SVT* se všichni ve velké míře podíleli na nátlaku vůči Korejské republice a popisovali mezinárodní adopci v Koreji.¹³¹

Kritika mezinárodní adopce se vůči Koreji projevovala i dříve, ale nikdy nedosáhla takové negativní pozornosti jako v roce 1988. Aby se předešlo další případné negativní pozornosti, rozhodla se vláda dočasně přerušit posílání korejských dětí do zahraničí. Následující rok byl navíc díky nátlaku vlády výrazně snížen počet mezinárodních adopcí.¹³²

Po vzoru západních médií začali mezinárodní adopce z Korejské republiky kritizovat i korejští novináři. Ti sami označili svou vlastní zemi za světovou jedničku v počtu sirotek a exportu dětí a toto označení Koreu pronásleduje i v době, kdy už ani není v čele žebříčku. Postupem času se zdvihla vlna sebekritických publikací mezi korejskými autory. Dobrým reprezentantem tohoto sebekritického přístupu je například novinář Čo Söng Kwan, který otevřeně hlásá, že adoptovaní Korejci nejsou nic víc než oběti a produkty patriarchálního rodinného systému a korejských snah o zachování si konfuciánské tváře. Dále tvrdí, že Korea nikdy nebude moct být západním světem uznávána jako moderní, rozvinutá a pokroková země, dokud bude pokračovat v rozesílání svých dětí do ciziny skrz mezinárodní adopce.¹³³

Mezi těmito sebekritickými články se ale i nadále objevovaly zprávy o úspěšných a slavných adoptovaných Korejcích v zahraničí. Ty se tak stavěly do kontrastu k článkům, které se

---

¹³⁰ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 76

¹³¹ Tamtéž, str. 72

¹³² Tamtéž, str. 59

¹³³ ČO, Söng Kwan: *A! Tähanminguk*, str. 85-111

snažily zdůraznit negativní aspekty mezinárodní adopce¹³⁴ a narušovaly jejich snahy o vyřešení tohoto problému. Problémům mezinárodní adopce se od srpna 2000 do ledna 2001 téměř každodenně věnoval v *Kukmin Ilbo* novinář Čo Eün Hŭi, který za svůj přístup k tomuto tématu získal novinářskou cenu.¹³⁵

Na rozdíl od minulosti, kdy se téma mezinárodní adopce v korejských médiích objevovalo jen zřídka, mluví dnes, po olympijských letních hrách v Soulu, novináři, politici i samotní adoptovaní Korejci na toto téma otevřeně.¹³⁶

Ještě v roce 2002, tedy 14 let po letních olympijských hrách v Soulu, byla ale stále pověst Koreje neblahá. Ema Kristina Demirová to přesvědčivě ukázala ve své studii, kterou věnovala tomu, jak Švédové vidí Koreu a Japonsko. Materiály získala ze soudobých televizních materiálů a z její studie vyplývá, že běžní Švédové si Koreu stále asociují hlavně s adopcí a sirotky. Koreu jako zemi považovali za chudou a diktátorskou. Japonsko si na druhou stranu většina lidí asociovala s high-technologemi a rychlým technologickým vývojem.¹³⁷

Na druhou stranu, o několik let dříve v roce 1976, vnímala naopak Korea negativně Švédsko. Došlo to tak daleko, že sekretář švédského velvyslanectví v Soulu, Dag Ahlander, informoval své krajany, že mezinárodní adopce velmi negativně ovlivňuje reakce v zemi původu adoptovaných dětí. Ahlander odkazoval na to, jak se ke Švédsku stavila korejská média. Do této země v té době putovalo velké množství dětí a korejská média vylíčila Švédsko v negativním světle s tím, že Švédové každý rok požadují více a více korejských dětí.¹³⁸

5.2 Televizní pořady s tematikou mezinárodní adopce

V Korejské republice se čas od času objevují pořady, které si dávají za úkol nalézt biologickou rodinu některých osvojenčů adoptovaných do zahraničí, což vzhledem k jednání některých agentur, respektive jejich pracovníků není úplně jednoduché. Jeden z takových pořadů, vysílaných televizní stanicí *MBC*, pomohl najít biologickou rodinu I Eun Gilovi, dalšímu ze spoluzakladatelů společnosti *Celosvětového propojení mezinárodně adoptovaných*, který byl adoptován do Belgie. „Adoptovali mě, když mi byli 4 roky. Měl jsem šťastné dětství,

---

¹³⁴ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 81

¹³⁵ Tamtéž, str. 88

¹³⁶ Tamtéž, str. 59

¹³⁷ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 20

¹³⁸ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting and Orphaned Nation*, str. 56

vyrůstal jsem se svým o 5 let starším belgickým bratrem. Do Koreje jsem přišel poprvé v roce 1992 poté, co jsem v Belgii ukončil kariéru středoškolského profesora hudby,“ vypráví pan I, který se s pomocí televize setkal se svou biologickou rodinou – třemi staršími bratry, dvěma sestrami a oběma rodiči.

V roce 1989 se od září do října vysílal speciální třítydenní program *Urinŭn Čikŭm – häö ibjanga*, který se věnoval problematice mezinárodních adopcí. Program se soustředil mimo jiné na to, jaký je jejich život v zahraničí či jak smýšlejí o Koreji. Jedné z účastnic pořadu, Susan Brinkové, Korejce adoptované do Švédska, se v rámci pořadu povedlo najít svou biologickou matku, a tak se v listopadu téhož roku vysílal ještě jeden speciální díl. Tentokrát s názvem *Ingan sidä* a zaměřil se jen na zobrazení setkání Susan Brinkové s její biologickou matkou.¹³⁹

Dne 10. září 1995 slavil pořad televizní stanice MBC, *Ačchim mandŭlki*, vysílání své 500. epizody a rozhodl se ji věnovat Korejcům adoptovaným do zahraničí a jejich rodinám. Pořad se jmenoval *Häö ibjanga, čikŭmŭn...* a vysílal se pomocí satelitu ze dvou studií, v Soulu a v americké Minnesotě. Korejci, kteří byli adoptováni, se tak mohli skrz satelit setkat se svými biologickými rodiči. Pořad dále dokumentoval osobité příběhy jednotlivých adoptovaných Korejců. Jeden z nich například tvrdil, že v jeho případě se agentura 3x pokusila o domácí adopci, ale pokusy pokaždé selhaly. Další z Korejců, tentokrát adoptovaný do Belgie, popisoval své setkání s biologickými rodiči. Třetí z adoptovaných se se svými rodiči ještě nikdy neseťkal a chtěl je vyhledat právě pomocí tohoto pořadu. Ten tak měl šanci zdokumentovat proces pátrání po pokrevních příbuzných.¹⁴⁰

Jeden z nejvýznamnějších pořadů v tomto směru je televizní show *Morning Forum (Ačchim Madang)*, ranní show vysílaná od roku 1991, která často zobrazovala první shledání Jihokorejců s jejich dlouho ztracenými příbuznými.¹⁴¹ Podle Elise M. Prébinové bývají ale tato shledání až příliš dobře zorganizovaná a zahraná.¹⁴² Dalším pořadem, který se věnuje shledání Korejců adoptovaných do zahraničí s jejich biologickými příbuznými, je například pořad *Now I Am Going to Meet You (Čigŭm mannarŏ kabnida)*, který byl od roku 2005

¹³⁹ Häöibjanga monjŏ sangbong pangjŏng 20.27il M-TV'inkansidä'. *Hankjŏre*. 1989.

Dostupné z: <http://newslibrary.naver.com/viewer/index.nhn?articleId=1989111900289112004&editNo=4&printCount=1&publishDate=1989-11-19&officeId=00028&pageNo=12&printNo=469&publishType=00010>

¹⁴⁰ Häöibjangadŭl ōttŏhke sana. *Tonga Ilbo*. 1995.

Dostupné z: <http://newslibrary.naver.com/viewer/index.nhn?articleId=1995100900209135011&editNo=45&printCount=1&publishDate=1995-10-09&officeId=00020&pageNo=35&printNo=22991&publishType=00010>

¹⁴¹ Podrobný popis *Ačchim Madang* je k přečtení v knize Prébin, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption* mezi stranami 5 a 7.

¹⁴² PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 5

součástí nedělního večerního programu televizní stanice KBS, *Happy Sunday*. V tomto pořadu naopak hledali rodiče své děti, které byly v rámci mezinárodní adopce poslány do zahraničí.¹⁴³

Skrz programy jako *Morning Forum* a *Happy Sunday* se začaly publiku zprostředkovávat intimní pocity stesku. Diváci byli vtaženi do soukromí účastníků a to se tak obrátilo ve věc veřejnou až komerční.¹⁴⁴ To je také jedním z hlavních důvodů, proč mnoho adoptovaných Korejců odmítá v takovýchto pořadech vystupovat.

Pravděpodobně nejznámější je příběh Briana Baumana, Korejce adoptovaného do Spojených států amerických. Brian Bauman byl součástí *US Air Force Academy*, ale bohužel mu lékaři diagnostikovali leukémii. Vzhledem ke svému zdravotnímu stavu potřeboval rychle sehnat vhodného dárce kostní dřeně, a tak se rozhodl požádat o pomoc korejská média. Ta mu pomohla najít kompatibilního dárce a zároveň se pátralo i po jeho pokrevních příbuzných. V září 1996 navštívil Brian Bauman kvůli transplantaci Koreu a o 2 roky později se vrátil, aby se setkal se svou biologickou matkou.¹⁴⁵

Příběh Briana Baumana dramaticky zvýšil mezi domácími Korejci povědomí o adoptovaných Korejcích a připomněl jim genetické vazby existující mezi domácími Korejci a těmi, kteří byli adoptováni do zahraničí. Po Baumanově příběhu byl korejské společnosti přiblížen problém mezinárodních adopcí a pomalu ale jistě se začal objevovat dospělejší přístup korejské společnosti k tomuto problému. Zároveň se také mezinárodní adopce začala propojovat s genderovými problémy a tíživou situací handicapovaných, smíšených a nemanželských dětí v Koreji.¹⁴⁶

S hledáním pokrevních příbuzných chtěl Korejcům adoptovaným do zahraničí pomoci i korejský ekonomický deník *Financial News*, a tak v červenci 2005 spustil kampaň, která měla těmto osvojeným pomoci. Součástí této kampaně byl i koncert v *Seoul Arts Center*, kterého se zúčastnil i světově proslulý korejský dirigent Güm Nan Se se svým *Euro-Asian Philharmonic Orchestra* a korejsko-americký violinista Richard Yong Jae O'Neillem. Ten je

---

¹⁴³ SÖK, Hjön Hje: Orak pchürogüräm, čigümün ‚mannam’i täse. *Naver Njusŭ* [online]. 2005 [cit. 2014-07-26].

Dostupné z:

<http://news.naver.com/main/read.nhn?mode=LSD&mid=sec&sid1=106&oid=111&aid=0000017599>

¹⁴⁴ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting and Orphaned Nation*, str. 76

¹⁴⁵ Tamtéž, str. 79

¹⁴⁶ Tamtéž, str. 80

známý z různých korejských televizních dokumentů a zajímavým faktem je, že i jeho matka byla adoptována.¹⁴⁷

Za zmínku stojí i pořad *Celebrity Foster Mum* (*Sŭtchadoneisjŏn kkumŭn iruŏdžinda*) z produkce televizní stanice SBS, ve kterém slavné korejské ženy poskytují pěstounskou péči dětem, které čeká mezinárodní adopce. Tento pořad se vysílal v roce 2003. Vybrané celebrity se o svěřené dítě staraly týden až dva a snažily se tak účastí v tomto pořadu podpořit domácí adopci a pěstounskou péči. Herečka Jun Sŏk Hwa, která byla také součástí pořadu, se nakonec pár měsíců po své účasti rozhodla sama adoptovat syna Su Mina a v roce 2007 adoptovala i dceru Su Hwu.¹⁴⁸ Další korejské celebrity, které tuto myšlenku podpořily, byl například herecký pár Čcha In Pjo a jeho žena Sin Ä Ra nebo korejský módní návrhář Andre Kim.

Následující pořad se na první pohled mezinárodními adoptcemi nezabývá, ale určitou spojitost přeci jen má. Vznikl vlastně na základě mnoha stížností cizinců, kteří Koreu navštívili a mezi nimi svým názorem přispěli i Korejci žijící v zahraničí. Pořad *Muhandžŏngmisočchŏngsa*¹⁴⁹ z produkce televizní stanice MBC se snažil upozornit domácí Korejce na nedostatky, které projevují vůči cizincům navštěvujícím jejich rodnou zem a následně se tyto nedostatky pokusit napravit.

5.3 Další tvorba

Různé televizní stanice přenášejí krátké reportáže o průběhu vybraných post-adopčních programů.¹⁵⁰

Kromě médií zpracovávajících momentální úskalí adopce a příběhy jednotlivých výjimečných adoptovaných Korejců nebo programů, které adoptovaným pomáhají znovu nalézt biologickou rodinu, se v Koreji téma adopce objevilo i v mnoha dalších formách. Největšímu vlivu a pozornosti se tradičně dostalo korejským televizním dramatem a filmům. Následující seznam děl je vybrán víceméně náhodně a spolu se stručnými popisy poukazuje na množství námětů, které téma mezinárodní adopce korejským scénáristům poskytlo.

---

¹⁴⁷ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting and Orphaned Nation*, str. 97

¹⁴⁸ I, Džŏng Bin: Jun Sŏk Hwa „Nabutchŏ silčchŏnhadžanŭn maŭme ibjang kjŏlsim“. *Ilgansŭpchočchŭ* [online]. 2012 [cit. 2014-07-29].

Dostupné z: http://isplus.live.joins.com/news/article/article.asp?total_id=7746927&ctg=1502&tm=i_ntr

¹⁴⁹ Název pořadu by se dal přeložit jako *Nekonečně usměvavý anděl*. Slabika „džŏng“ v názvu pořadu se překládá jako součást slova „nekonečný“, ale odkazuje zároveň na význam „náklonnost“ (情).

¹⁵⁰ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 60

5.3.1 Dokumenty

Svůj příběh, Korejce adoptovaného do zahraničí zpracoval v komiksu *Skin color: Honey* belgický kreslíř Jung Henin. Ten se později rozhodl vrátit se do Koreje a pokusit se vyhledat svou biologickou rodinu. Ve svém komiksu se rozhodl ale vrátit do dětských let, kdy byl na svůj korejský původ nahněvaný a kvůli neblahým vztahům Koreje a Japonska se rozhodl považovat za Japonce. Jeho komiks později zrežiroval belgický režisér Laurent Boileau a pod názvem *Approved for Adoption* získal film v roce 2012 diváckou cenu na *Mezinárodním festivalu animovaných filmů Annecy*.

Americký rapper Dan Matthews byl jako dítě adoptován do Ameriky. V roce 2013 se zúčastnil summitu *Mezinárodní asociace adoptovaných Korejců* pořádaného v Koreji, zorganizoval svůj první koncert ve své rodné zemi a setkal se se svou biologickou rodinou, včetně bratra – dvojčete. Za pomoci webové stránky *Kick Starter* se mu povedlo získat dostatek peněz a natočil tak dokument *aka Dan*, který všechny tyto jeho zážitky zobrazuje. Dokument byl vysílán *Arirang TV* a ke zhlédnutí je například na *YouTube* kanálu *ISAtv*.

Podobný dokument se rozhodla natočit i dvojčata Samatha Futerman a Anaïs Brodier. Ty se obě narodily v Pusanu v roce 1987, ale několik měsíců po narození byla adoptována každá do jiné rodiny. Samanthu Futerman adoptovala rodina ve Spojených státech amerických a Anaïs Brodier vyrůstala ve Francii. Jedna o druhé 25 let nevěděla, ale díky Samanthině začínající herecké kariéře a shodě náhod se Anaïs dozvěděla, že má dvojče. Tuto hypotézu potvrdily i testy DNA a obě dívky se rozhodly natočit dokument o svém shledání. Dokument natáčely v Londýně, kde Anaïs studovala, v Kalifornii, kde bydlela Samantha, a v Koreji, kde se obě narodily. Snímek *Twinsters* se momentálně upravuje a v roce 2015 bude k vidění na vybraných festivalech.

5.3.2 Korejská dramata

Ze starších dramát, která se zabývají tématem mezinárodní adopce, je vhodné zmínit drama *When the Salmon Returns (Jōnōga toraol ttä)* z produkce televizní stanice *SBS* vysílané v roce 1996. Drama popisuje příběh Cheri Straw, korejské dívky adoptované do USA, která se vydá zpět do Koreje. Tam se seznámí s novinářem Han Ča Hönem, který se zabývá právě problémem adopce. Když se dvojice dá dohromady a začne plánovat svatbu, Ča Hönova

matka projeví svůj nesouhlas a požaduje, aby se nejprve zjistily informace o Cheriině biologické rodině.

Drama *1,5* z konkurenční *MBC* bylo vysíláno ve stejném roce a popisuje příběh skupiny mladých Korejců adoptovaných do USA. Jedním z hlavních hrdinů je i Džin Ho, jehož rodiče se rozvedli a který se zamiluje do korejské studentky studující v Americe. O rok později vysílala tato televizní stanice další drama s tématem adopce. Drama *Power of Love (Saranghandamjõn)* zobrazovalo příběh malého korejského chlapce, který nakonec skončil v adopční agentuře a byl poslán k mezinárodní adopci poté, co se jeho matka podruhé vdala. Podobný příběh je zpracován i v dalším dramatu této televizní stanice, *Say Woman (Jõdžarül maranda)*, které se vysílalo v roce 1998. Příběh ukazuje ženu, která je nucena poslat své dítě k mezinárodní adopci. Její syn Michael se ale po letech do Koreje vrátí jako učitel angličtiny a jeho matka je jedním z jeho žáků.

Z novějších dramát stojí za zmínku například v Koreji velmi populární drama *Sorry, I Love You (Mianhada, saranghanda)* vysílané televizní stanicí *KBS* v roce 2004. Příběh zobrazuje Čcha Mu Hyõka, mladého korejského muže, který vyrůstal v násilnické adoptivní rodině v Austrálii. Rozhodne se proto vrátit do Koreje, najít svou biologickou matku a pomstít se jí za to, že ho opustila.

To, že je téma mezinárodní adopce v Koreji stále živé, potvrzuje drama *The Greatest Thing in The World (Sesangesõ kadžang üdähan il)*, speciální drama vysílané během korejského svátku Čchusõk v roce 2013 televizní stanicí *MBC*. Jedním z hlavních hrdinů je John Harrison, 34letý muzikálový režisér, který byl v dětství adoptován do Austrálie. Drama se vypořádává jak s problematikou mezinárodních adopcí, tak s problematikou žen, které otěhotní v pubertě. Druhá dějová linie se totiž věnuje velmi mladému manželskému páru, který vychovává svého potomka.

Další dramata zabývající se problematikou mezinárodní adopce jsou například: *Mister Q (Misõtchõ Q, SBS, 1998)*, *Love (Sarang, MBC, 1998)*, *Hotelier (Hotchelliõ, MBC, 2001)*, *Gangster Father (Kkangpchä appa, KBS, 2002)*, *The Escape from Unemployment (Päksutchalčchul, SBS, 2003)*, *Ireland (Ailländü, MBC, 2004)* a *Stained Glass (Jurihwa, SBS, 2004)*.

5.3.3 Korejské filmy

Stejně jako v korejských televizních dramatech, i v četných korejských filmech se scénáristé věnují tématům spojeným s adopcí. Jasně tak reflektují nejen korejskou posedlost pokrevními vazbami a biologickými kořeny, ale také samotnou existenci četných sirotků a opuštěných dětí v Koreji. Pokud si toto uvědomíme, bude nejspíš velmi obtížné najít nějakou další národní filmovou produkci se stejně působivým množstvím filmů o adopci.¹⁵¹

Například film *A Miracle of Gratitude (Poňmü kidžök)* z roku 1967 vypráví netradiční příběh japonské ženy Hanako, která na konci druhé světové války ztratila svou dceru Humiko. Místo ní se tak rozhodla adoptovat korejského sirotka, kterého pojmenovala Hideo. Po dvaceti letech Hanako vypátrá Hideovy biologické rodiče a zjistí, že zatímco ona pečovala o jejich syna, oni se starali o její ztracenou dceru Humiko. Na konci se Hideo s Humiko ožení, což symbolizuje jakési spojení mezi Koreou a Japonskem.

Akcí snímek *Black Butterfly (Hŭknabi)* z roku 1974 popisuje příběh Korejky adoptované do rodiny velkého amerického podnikatele. Hlavní hrdinka se vdá za Američana a jednoho dne se rozhodne vydat do Koreje a znovu se setkat s kamarády ze sirotčince, s kterými vyrůstala. Ti ale postupně po setkání s ní umírají. Když se hlavní hrdinka dozví, že za smrt jejích přátel může její americký manžel, rozhodne se v Koreji spáchat sebevraždu.

V roce 1991 byl natočen film s názvem *Susan Brink's Arirang (Susan Bŭringkchŭüi arirang)*, který se zakládal na životě skutečné Susan Brinkové, Korejky adoptované do Švédska, jejíž adoptivní matka měla velmi silné násilnické sklony. Susan se pokusila spáchat sebevraždu a z domu odešla, jak jen to bylo možné. Pravá Susan Brinková se pak v korejské televizi účastnila pořadu *Urinŭn Čikŭm – häö ibjanga*, skrz který hledala své biologické rodiče a zdokumentováno bylo i její setkání s biologickou matkou. Susan Brinková zemřela v roce 2009, ve svých 45 letech, na rakovinu.

Film *White Journey (Hajan jŏro)* z roku 1994 popisuje příběh Korejce, adoptovaného do Spojených států amerických, který se do Koreje vrací jako americký voják. Film *Wild Rose (Hädanghwa)* z roku 1997 ukazuje příběh dívky adoptované do USA, která se vydá do Koreje a pátrá po svých biologických příbuzných.

---

¹⁵¹ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting An Orphaned Nation*, str. 99

Ve světě je z korejských filmů zmiňujících mezinárodní adopce pravděpodobně nejznámější psychologický thriller s názvem *Old Boy (Oldů Boi)* z roku 2003, ve kterém je dcera hlavního hrdiny adoptována do švédské rodiny.

Z novější tvorby se tématu mezinárodní adopce věnuje například film *Take Off (Kukkadäpcho)* z roku 2009 inspirovaný skutečnými událostmi. Jedním z hlavních hrdinů je Čha Hjön Tä, který byl adoptován do Spojených států amerických, kde se věnoval alpskému lyžování. Ten byl pozván do Koreje, aby pomohl vytvořit korejský reprezentační tým, který by se mohl účastnit zimních olympijských her v Salt Lake City.

Další filmy s hrdiny adoptovanými do zahraničí jsou například: *A Nigh on the Water (Murüüi Harusbam, 1998)*, *Between Love (Džöngkwa džöng saie, 1972)*, *When April Goes by (Sawöri kamjön, 1967)*, *A Guilty Woman (Džö manhün jöin, 1971)*, *44th Street, New York (Njujok 44bönka, 1976)*, *Anna's Will (Annaüi jusö, 1975)*, *Festival of Migrants (Čchölsädürüi čchukdže, 1978)*, *The Exit of Love Hotel (Löbühotchel pisanggu, 1993)*, *The People in White (Kömüna ttange hüina päksöng, 1995)*, *Push! Push! (Sanbuinkwa, 1997)*, *Baby Sale (Beibi seil, 1997)* nebo *Summer Time (Ssömmötchaim, 2001)*.

V plánech režiséra Kim So Jonga byl i film *American Dream*, který měl vyprávět příběh amerického páru, který adoptuje korejské dítě, jen proto, aby mohlo darovat srdce jejich biologickému dítěti. Tento scénář ale vyvolal masivní protesty amerického velvyslanectví a adopčních agentur, a tak nakonec nebyl natočen.

6 Pohled korejské společnosti a postoje vlády

Jak již bylo popsáno v historickém úvodu, Korejci jsou stále svázáni konfuciánskými pravidly a krevní vazby pro ně hrají více než důležitou roli. Naštěstí se i přes tento hluboce zakořeněný problém daří pomalu propagovat domácí adopci. I když většina adoptujících rodičů se stále snaží udržet adopci v tajnosti a vyžadují tak, aby dítě, které se chystají adoptovat, mělo například stejnou krevní skupinu a bylo jim fyzicky podobné. Tento přístup na jednu stranu chrání dítě před možným ponižováním a útoky, na druhou stranu nijak nepomáhá zjemnit nepřijímání adoptovaných dětí většinovou společností.¹⁵²

Dalším problémem bývá samotný přístup k adopci. Korea ještě stále plně nepřijala odpovědnost za své opuštěné děti a obranu jejich práv. To je také jedním z důvodů, proč Korejci vnímají adopci jako případnou pomoc bezdětnému manželskému páru, kterému se nedaří počít, a nikoli jako případnou pomoc opuštěnému dítěti, které hledá milující rodinu.¹⁵³

Ke korejským dětem, které byly adoptovány do zahraničí, mají ale Korejci ještě mnohem komplikovanější přístup. Uvědomují si, že kvůli nim muselo dítě vyrůstat nejen mimo svou vlastní rodinu, ale i zemi. Stejně tak si ale uvědomují, že mezinárodní adopce krátkodobě vyřešila řadu problémů. Téma mezinárodních adoptí je tak v Koreji propojeno s mnoha rozporuplnými pocity. „V Korejské republice jsou mezinárodní adopce vnímány s potlačovaným pocitem viny a skrytou radostí,“ říká například reportér *The Korea Times* pan Čang ve svém článku.

Mezinárodní adopce jsou vnímány jako národní trauma, zdroj hanby, ponížení a zároveň slouží také jako připomínka toho, že Korejská republika je stále závislá na pomoci ze Západu.¹⁵⁴ Všechny tyto emoce, které se v Korejcích mísí při spojení „mezinárodní adopce“, pocity trpící korejské společnosti byly shrnuty v celonárodním konceptu *han* (恨).¹⁵⁵

Pro Korejce jsou v životě důležité tři větve – pokrevní (hjöljön), považována za nejdůležitější, školní (hakjön) a územní (džijön).¹⁵⁶ Zjednodušeně řečeno, pokrevní větev značí rodinu a

---

¹⁵² HWANG, Mi Jöng. *Kuknä ibjangsaöpii mundžedžömkwa käsönpangan*. Čchöngdžutähakkjo, 2001. Magisterská práce. Čchöngdžutähakkjo.

¹⁵³ Tamtéž

¹⁵⁴ Pukküröun koa sučchul lü. *Chosun Ilbo*. 1990, 27. 11. 1990.

¹⁵⁵ HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 104

¹⁵⁶ PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, str. 49

veškeré příbuzné, školní větev spolužáky a všechny, kdo navštěvují nebo navštěvovali stejnou školu, a do větve územní se zahrnují sousedé a vlastně všichni spoluobčané ze stejného města. Korejci, kteří byli adoptováni do zahraničí, v Koreji postrádají vlastně všechny tři větve, což jim život v Koreji značně komplikuje. Tento fakt se tak stal dalším důvodem, proč si adoptovaní Korejci, kteří se snaží začlenit do korejské společnosti, pokouší dohledat svou biologickou rodinu a absolvují různé kurzy a programy, díky kterým mohou získat certifikát o vzdělání a čestné občanství.

Mnoho Korejců považuje Korejce adoptované do zahraničí za rozporuplné bytosti a staví se k nim s despektem a lítostí nebo v poslední době stále častěji se závistí. Despekt u nich vzbuzuje fakt, že ten, kdo byl adoptovaný do zahraničí, musel předtím být korejským sirotkem a v korejské společnosti tedy neměl dobrou pozici. Závist vzbuzují výhody, které se těmto bývalým sirotkům v zahraničí naskytly – většinou především zahraniční vzdělání a plynulá angličtina.¹⁵⁷

Jane Jeong Trenková, která byla sama jako dítě adoptovaná do Spojených států amerických, se v dnešní době snaží upozorňovat na problémy mezinárodní adopce a především na byznys, který je s nimi úzce spojený. Stejně kriticky se vyjádřila i k tomu, jak Korejce adoptované do zahraničí podle ní vnímá korejská vláda: „Korejská vláda miluje Korejce adoptované do zahraničí, když se učí korejsky, jí korejské jídlo, nakupují v Insadongu, setkají se se svou biologickou rodinou před televizními kamerami, jsou úspěšní v zahraničí nebo přijedou do Koreje obchodovat. Nemilují nás, když jsme nemocní, když se nedokážeme naučit korejsky, když chceme jíst burgery, když nás v adoptivních rodinách týrají, když se kvůli týrání staneme na něčem závislí, když říkáme, že máme taky svá lidská práva nebo... když se narodíme.“¹⁵⁸

Korejská vláda se ale i navzdory této kritice snaží udržovat s Korejci adoptovanými do zahraničí kladné vztahy a poskytuje jim různé výhody.

Hlavní z nich je nejspíš speciální druh víza, F-4, které je určeno etnickým Korejcům žijícím v zahraničí, kteří přišli o korejské občanství. O toto vízum mohou žádat etničtí Korejci starší 22 let, kteří se narodili v Koreji nebo jsou přímými potomky někoho, kdo se v Koreji narodil.

---

¹⁵⁷ Tamtéž, str. 47

¹⁵⁸ TRENKA, Jane Jeong: *June 29th, 2012*. In: *My Korean Adoptee Story*. [online]. 2012 [cit. 2014-07-28].

Dostupné z: <http://mykoreanadopteeestory.tumblr.com/post/26106789635/i-met-a-government-worker-the-other-day-who-told>

Vzhledem k tomu, že pro získání víza je potřeba prokázat narození v Koreji a případný doklad o příbuzenském vztahu s někým, kdo se v Koreji narodil, musejí se Korejci, kteří byli do zahraničí adoptovaní, prokázat originálním osvědčením o adopci a kopií z korejského registru rodin.

Výhody tohoto víza jsou nesporné. Poskytuje svému držiteli povolení k pobytu na 2 roky a při žádosti o tento druh víza se nemusí zájemce nijak prokazovat pracovní smlouvou. Záleží tedy jen na něm, jestli si v Koreji nějaké zaměstnání najde. I když ukončí pracovní smlouvu, jeho povolení k pobytu v Korejské republice to nijak neohrožuje. Držitelé víza F-4 mohou také legálně vyučovat jazyky a své vízum si prodloužit přímo v Korejské republice.

Další formou uznání a pomoci je udělení čestného občanství. To je považováno spíše za symbolické gesto, ale v závislosti na oblasti, která toto čestné občanství uděluje, skýtá i určité výhody.

Stejně jako účastníci *Holtovy mezinárodní letní školy* získalo certifikát čestného občanství i mnoho účastníků zájezdu do rodné země organizovaného za spolupráce s *Dillon International*. O těchto ceremoniálech pravidelně informuje *Východní společnost sociálního zabezpečení*, díky které víme, že nejméně 37 účastníků¹⁵⁹ tohoto zájezdu získalo od roku 2012 čestné občanství městské čtvrti Södämun.

Mezi dalšími Korejci adoptovanými do zahraničí, kterým bylo uděleno čestné občanství, je například Toby S. C. Dawson, korejským jménem Kim Su Čchöl nebo Kim Bong Sök.¹⁶⁰ Ten se jako tříletý ztratil na tržišti v Pusanu, a i přes dlouhotrvající snahu jeho rodičů znovu ho nalézt skončil v adopční agentuře, byl adoptován americkým párem ze státu Colorado. Jeho adoptivní rodiče pracovali jako lyžařští instruktoři, což mělo velký vliv na jeho budoucí kariéru. Toby Dawson se aktivně věnoval akrobatickému lyžování, konkrétně jízdě v boulicích a v roce 2006 si za tuto disciplínu odvezl bronzovou medaili z olympijských her v Turíně. Díky sportovním úspěchům se často objevoval v médiích, kde ho jednoho dne poznal jeho biologický otec. Testy DNA potvrdily jejich příbuzenský vztah a v roce 2007¹⁶¹ se poprvé setkali. Dne 23. května 2007 mu bylo pusanským starostou Hō Nam Sikem uděleno také

---

¹⁵⁹ *Eastern Social Welfare Society*. Board [online]. 2012-2014 [cit. 2014-08-06].

Dostupné z: http://adoption.eastern.or.kr/eastern/board/list.jsp?bt_no=32&c_no=002006002

¹⁶⁰ Jméno Kim Su Čchöl mu dala adopční agentura, jméno Kim Bong Sök je jeho původní jméno.

¹⁶¹ BBC News: *US skier meets South Korean dad*. [online]. 2007 [cit. 2014-08-08].

Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/6403539.stm>

čestné občanství města Pusan,¹⁶² města, kde jako malý chlapec vyrůstal. V současné době pracuje Toby Dawson jako velvyslanec *Národní korejské turistické organizace pro styk s veřejností* a účastnil se přípravy zimních olympijských her v Pchjŏngčchangu.¹⁶³

V rámci oslav 50. letého výročí od založení *Holtových mezinárodních služeb pro děti* obdrželi v roce 2005 od tehdejšího primátora Soulu, I Mjŏng Paka, soulské čestné občanství Stephen Morrison a Susan Coxová. Stephen Morrison, korejským jménem Čchoi Sŏk Čchun, byl adoptován do Spojených států amerických ve svých 14 letech a v době obdržení tohoto čestného občanství pracoval v americké vládní agentuře zabývající se kosmonautikou a letectvím, NASA. Susan Coxová, korejským jménem Hong Sun Kŭm, byla adoptována manželými Holtovými a dnes zastává pozici vice-prezidentky veřejné politiky a zahraničních věcí v adopční agentuře *Holtovy mezinárodní služby pro děti*.

---

¹⁶² PAK, Čchang Ho: *Tchobi Dosŭn, Pusansi mjŏngjesimindžŭng padassta*. [online]. 2007 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://www.nocutnews.co.kr/news/297490>

¹⁶³ ČCHO, Džu Hŭi: *American Athlete to Be Reunited With Korean Father*. [online]. 2007 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/WNT/story?id=2907302>

Závěr

Kvůli dlouholetému zaměření země na ekonomický vývoj byla odsunuta do pozadí péče o válečné sirotky a opuštěné děti. Korejská republika se mezinárodními adopcemi zbavila finančního břemene a dlouhá léta tak pokračovala v této praxi. Po opakovaném nátlaku ze zahraničí, který dosáhl pomyslného vrcholu v období letních olympijských her v Soulu v roce 1988, začala Korejská republika vnímat mezinárodní adopce jako praxi, která haní pověst země v zahraničí, a rozhodla se tento problém aktivněji řešit. Původní plán zastavit mezinárodní adopce do roku 1996 byl kvůli asijské finanční krizi odsunut až na rok 2015. Díky novému zákonu z roku 2012 se podařilo mezinárodní adopce omezit na několik stovek ročně. I když se tedy zdá nepravděpodobné, že by příští rok Korejská republika neposlala k mezinárodní adopci jediné dítě, je vidět, že je na dobré cestě.

V druhé a třetí kapitole bylo ukázáno, že zájem o reintegrační služby z řad Korejců adoptovaných do zahraničí je poměrně omezený. Ti, kteří se rozhodnou pátrat po své minulosti, se většinou spokojí se zájezdem po své rodné zemi a možností začít aktivněji hledat své biologické rodiče. Nabídka programů, které by pomohly Korejcům adoptovaným do zahraničí se v Koreji usadit, je tedy stejně omezená jako zájem o tyto služby. Mnoho z Korejců, kteří byli adoptováni do zahraničí a rozhodli se v Koreji usadit, se ale sdružuje v různých organizacích, které se snaží podpořit i další adoptované Korejce, kteří mají zájem o své rodné zemi zjistit něco víc. Tyto organizace bývají aktivní především na poli různých konferencí a jednání, kde bojují za práva adoptovaných a snaží se podílet na politických změnách týkajících se *Speciálního zákona o adopci*.

Čtvrtá kapitola se snažila poukázat na rozdíly mezi domácími Korejci a Korejci, kteří byli adoptováni do zahraničí. Ty ovlivnilo odlišné prostředí a kultura, což mělo za následek vytvoření rozdílů mezi na první pohled stejnými jedinci. Právě tato podoba a rozdílnost v rámci osob jednoho etnika je zajímavým předmětem zkoumání. Ve své práci jsem se snažila vyobrazit některé z problémů, na které zahraniční Korejci ve své rodné zemi narazí, a poukázat na rozdíl mezi striktně organizovaným programem *Holtových mezinárodních služeb pro děti* a výletem, který si Shannon Heitová zorganizovala podle svých osobních přání a představ.

Pátá kapitola se věnovala médiím a jejím cílem bylo připomenout, jak velkou roli sehrála média při snižování počtu dětí adoptovaných z Korejské republiky do zahraničí. Dále chtěla poukázat na existenci pořadů, které pomáhají znovu spojit rodiny rozdělené mezinárodní adopcí a představit alespoň zlomek kulturně populárních děl, které se zabývají tímto tématem. Ukázalo se, že toto téma postupně v Koreji zdomácnělo a objevuje se i v novějších dílech. Kromě scénáristy napsaných dramát a filmů se ale začaly objevovat také dokumenty, na kterých se velkou měrou podílejí samy hlavní postavy.

Poslední kapitola měla za cíl upozornit na konfuciánské předsudky a kulturní zvyky, které i v dnešní době komplikují Korejcům adoptovaným do zahraničí život v Koreji. Ukázalo se, že postoje korejské společnosti jsou různorodé, ale místo očekávaného pohrdání převládá lítost a závist. Korejská společnost cítí, že nese kolektivní vinu za osudy těch, kteří nemohli vyrůst ve své rodné zemi a i přes určité předsudky se zdá, že se postoj k těmto jedincům zlepšil. Plynulý cizí jazyk a zahraniční vzdělání se pomalu stávají výhodami a korejská vláda se pomocí speciálního typu víza snaží Korejcům ze zahraničí ukázat, že ve své rodné zemi mají stále dveře otevřené.

Ačkoliv se Koreji daří vyrovnávat s problémy mezinárodní adopce poměrně dobře, neměli bychom zapomínat na fakt, že mezinárodní adopce a její boom musela mít své příčiny. Hlavní z nich je netolerance svobodných matek, na kterou upozorňuje i prostý fakt, že adoptivní rodiny získávají od státu příspěvek 100 000 wonů měsíčně a svobodné matky pouze 50 000 wonů. V Korejské republice funguje například *Asociace rodin korejských svobodných matek*, původně jen internetová skupina, která se vyvinula v asociaci aktivní i mimo internet, která se snaží podpořit svobodné matky a ukázat jim, že okolnímu světu nemusí čelit samy.

Bibliografie

ALTSTEIN, Howard; SIMON, Rita: *Intercountry Adoption: A Multinational Perspective*, New York: Greenwood Publishing Group, 1991.

BBC News: *US skier meets South Korean dad*. [online]. 2007 [cit. 2014-08-08].

Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/asia-pacific/6403539.stm>

BERGQUIST, Kathleen Ja Sook, VONK, M. Elizabeth, KIM, Dong Soo, FEIT, Marvin D.: *International Korean Adoption: A Fifty-Year History of Policy and Practice*, New York: Haworth Press, 2007.

BOROWIEC, Steven. Change in Korean Adoption Law Followed by More Abandoned Babies: Domestic Adoption Is Still Uncommon in South Korea. *The Wall Street Journal* [online]. 2013. [cit. 2014-08-08].

Dostupné z: <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702303442004579121030310275014>

BOWMAN, Le Roy Edward: *Children of tragedy. Church World Service survey team report on intercounty orphan adoption*, New York: National Council of Churches, 1961.

ČCHO, Džu Hüi: *American Athlete to Be Reunited With Korean Father*. [online]. 2007 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://abcnews.go.com/WNT/story?id=2907302>

ČCHOI, Kju Min. Hanguk ačikdo jön 2000 mjöng agi suçchul. In: Chosun.com [online]. 2007 [cit. 2014-06-27].

Dostupné z: http://news.chosun.com/site/data/html_dir/2007/08/28/2007082800121.html

ČO, Söng Kwan: *A! Tähanminguk*, New York: Jajaknamu, 1998.

DONALDSON, Peter J. Evolution of the Korean family-planning system. *Economic development, population policy, and demographic transition in the Republic of Korea*. 1981, str. 222-258.

DUPUY, R. Ernest; Trevor N. DUPUY: *Vojenské dějiny 2. díl*, Forma s.r.o, 1997.

DŽONG, Ki Won a Hjön Ä AN. *Kuknä mit kuküibjangüi hjönankwadže*. Soul: Korea Institute for Health and Social Affairs, 1999.

Eastern Social Welfare Society. Board [online]. 2012-2014 [cit. 2014-08-06].

Dostupné z: http://adoption.eastern.or.kr/eastern/board/list.jsp?bt_no=32&c_no=002006002

ECKERT, Carter J., Ki-Baik LEE, Young Ick LEW, Michael ROBINSON, Edward W. WAGNER: *Dějiny Koreje*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009.

Global Overseas Adoptees' Link [online]. [2013] [cit. 2014-07-13].

Dostupné z: <http://goal.or.kr/>

Hanguksahöpongsahö [online]. [2013] [cit. 2014-07-12]. Dostupné z: www.kssinc.org

HEIT, Shannon. *Tales of Wonderlost* [online]. 2011-2014 [cit. 2014-08-03].
Dostupné z: <http://peaceshannon.tumblr.com/>

Holt International Children's Services [online]. © 2014 [cit. 2014-07-25].
Dostupné z: <http://www.holtinternational.org/>, *Holt (Holtchüadongpokčihö)* [online]. [2013]
[cit. 2014-07-21]. Dostupné z: <http://www.holt.or.kr/>

Häöibjangadül öttöhke sana. *Tonga Ilbo*. 1995.
Dostupné z: [http://newslibrary.naver.com/viewer/index.nhn?articleId=1995100900209135011
&editNo=45&printCount=1&publishDate=1995-10-09&officeId=00020&pageNo=35&printNo=22991&publishType=00010](http://newslibrary.naver.com/viewer/index.nhn?articleId=1995100900209135011&editNo=45&printCount=1&publishDate=1995-10-09&officeId=00020&pageNo=35&printNo=22991&publishType=00010)

Häöibjanga monjō sangbong pangjōng 20.27il M-TV'inkansidä'. *Hankjōre*. 1989.
Dostupné z: [http://newslibrary.naver.com/viewer/index.nhn?articleId=1989111900289112004
&editNo=4&printCount=1&publishDate=1989-11-19&officeId=00028&pageNo=12&printNo=469&publishType=00010](http://newslibrary.naver.com/viewer/index.nhn?articleId=1989111900289112004&editNo=4&printCount=1&publishDate=1989-11-19&officeId=00028&pageNo=12&printNo=469&publishType=00010)

HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, Seoul, Jimoondang, 2006.

HÜBINETTE, Tobias. The adoption issue in Korea: Diaspora politics in the age of globalization. *The Stockholm Journal of East Asian Studies*. 2002, č. 12, s. 141-153.
Dostupné z: http://www.tobiashubINETTE.se/the_adoption_issue.pdf

HWANG, Mi Jōng. *Kuknä ibjangsaöpüi mundžedžōmkwa käsōnpangan*. Čchōngdžutähakkjo, 2001. Magisterská práce. Čchōngdžutähakkjo.

CHAKERIAN, Charles G.: *From rescue to child welfare*, New York: Immigration Services, Church World Service, 1968.

Chosen Child, 5/1999, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 98

I, Džōng Bin: Jun Sōk Hwa „Nabutchō silčchōnhadžanūn maūme ibjang kjōlsim“. *Ilgansūpchočchū* [online]. 2012 [cit. 2014-07-29].
Dostupné z: [http://isplus.live.joins.com/news/article/article.asp?total_id=7746927&ctg=1502
&tm=i_ntr](http://isplus.live.joins.com/news/article/article.asp?total_id=7746927&ctg=1502&tm=i_ntr)

IDZIK, Sarah: America's Korean Adoptees, Part 4: Return To The Motherland. In: *The Awl* [online]. 2011 [cit. 2014-06-30].
Dostupné z: [http://www.theawl.com/2011/07/america%E2%80%99s-korean-adoptees-part-4-
return-to-the-motherland](http://www.theawl.com/2011/07/america%E2%80%99s-korean-adoptees-part-4-return-to-the-motherland)

Imin čōngčchāk. *National Archives of Korea* [online]. [2006] [cit. 2014-07-20].
Dostupné z: <http://theme.archives.go.kr/next/populationPolicy/issue07.do>

InKAS [online]. [2013] [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://inkas.org/>

Intercountry Adoption (U.S. Department of State, Bureau of Consular Affairs) [online]. [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://adoption.state.gov/>

- JANG, Jae-il. Adult Korean Adoptees in Search of Roots. *The Korea Times*. 1998, 11. December 1998.
- JANG, Ok Joo: *Government Policy to Promote Adoption* (Prezentováno na International Seminar to Promote Domestic Adoption, Holt Children's Services, Seoul, 29. září 2000.)
- JUN, Jöng Su. *Hangukibjangsaöbui cöngcchakhwae kwanhan jönggu*. Tanguktähakkjo, 1993. Doktorská dizertační práce. Tanguktähakkjo.
- KIM, Dae Jung: *Prison Writings*, Berkeley: University of California Press, 1986.
- KIM, David Hyungbok: *Who Will Answer*, Holt International Children's Services, 2001
- KIM, Eleana: *Wedding Citizenship and Culture, Korean Adoptees and the Global Family of Korea* (Součást knihy VOLKMAN, Toby Alice: *Cultures of Transnational Adoption*, Durham a Londýn, Duke University Press, 2003.)
- KIM, Chang-ki. Foreign Adoption on the Increase. *Chosun Ilbo*. 1999, 11. 1. 1999.
- KIM, Una: *Dark side of Korean adoption*, Um & Yang 11 (1), str. 23-28
- KIRTON, Derek: *'Race', ethnicity and adoption. ('Race', health and social care series)*, Open University Press, 2000
- Korea Herald*, June 14, 1994, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 88
- KREMPELS, Megan: On Returning to South Korea Adoptee Motherland Trip. In: *Megan Youngmee* [online]. 2013 [cit. 2014-06-30]. Dostupné z: <http://meganyoungmee.com/south-korea-adoptee/>
- KWON, Soonwon: *Economic justice and social welfare: New principles of economic policy*, Seoul: Yonsei University Press, 1997. (Prezentováno na International Conference on Democratization and Globalization in Korea, 18.-19. září 1997, Seoul, Korea.)
- MILLER, Hellen. Korea's international children. *Lutheran Social Welfare*. 1971, 11(2), s. 12-23.
- Ministry of Health and Welfare* [online]. [2013] [cit. 2014-07-31]. Dostupné z: <http://english.mw.go.kr/>
- MORRISON, Steve. The Summary of New Adoption Laws in Korea. In: *MPAK* [online]. 2012 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://mpakusa.blogspot.kr/2012/06/summary-of-new-adoption-laws-in-korea.html>
- Nest Foundation* [online]. [2006] [cit. 2014-07-01]. Dostupné z: <http://www.nestkorea.or.kr/>

- OH, John Kie-chiang. Kim Dae-jung and a populist (tonghak) origin of Korean democracy. *Korea Society Quarterly*. 2001, 2 (Spring).
- Overseas Koreans Foundation (Čeödongpchočedan) [online]. [2013] [cit. 2014-07-14].
Dostupné z: www.okf.or.kr
- PAK, Čchang Ho: *Tchobi Dosŭn, Pusansi mjöngjesimindžŭng padassta*. [online]. 2007 [cit. 2014-08-08]. Dostupné z: <http://www.nocutnews.co.kr/news/297490>
- PARK, Soon Ho. *Forced child migration: Korea-born intercountry adoptees in the United States*. University of Hawaii, 1994. Doktorská disertační práce. University of Hawaii.
- PARK, Soon Ho. Spatial distribution of Korea-born adoptees in the United States. *Journal of the Korean Geographical Society*. 1995, 30 (4). s. 411-428.
- PENNER, Erica E. *Comparative analysis of international child adoption practices and policies in Korea and China*. McGill University, 1996. Magisterská práce. McGill University.
- PJÖN, Jong Čchan, Sam Sik I a Ju Kjöng KIM. *Uri nara ibjangdžedo käsöne kwanhan jöngu*. Seoul: Korea Institute for Health and Social Affairs, 1999.
- Ppuriüičib (KOROOT)* [online]. © 2011 [cit. 2014-07-03]. Dostupné z: <http://www.koroot.org/>
- PRÉBIN, Elise M.: *Meeting Once More: The Korean Side of Transnational Adoption*, New York, NYU Press, 2013.
- Pukkŭröun koa sučchul 1ü. *Chosun Ilbo*. 1990, 27. 11. 1990.
- ROTHSCHILD, Matthew: Babies for sale. South Koreans make them, Americans buy them. *The Progressive*. 1988, January 1988.
- SARRI, Rosemary C., Yenoak BAIK a Marti BOMBYK. Goal displacement and dependency in South Korean-United States intercountry adoption. *Children and Youth Services Review*. 1998, vol. 20, 1-2, s. 87-114.
- SHIM, Jae-yun. Measures to Improve National Image Unveiled. *The Korea Times*. 2002, 10 July 2002.
- SÖK, Hjön Hje: Orak pchŭrogŭräm, čigŭmŭn ‚mannam’i täse. *Naver Njusŭ* [online]. 2005 [cit. 2014-07-26].
Dostupné z: <http://news.naver.com/main/read.nhn?mode=LSD&mid=sec&sid1=106&oid=111&aid=0000017599>
- SOLINGER Rickie: *Beggars and chooser: How the politics of choice shapes adoption, abortion, and welfare in the United States*, New York: Hill and Wang, 2002.
- Tähansahöpökčihö (Social Welfare Society)* [online]. © 2008 [cit. 2014-07-12].
Dostupné z: www.sws.or.kr

The Korea Times, August 6, 2004 cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 104

The Korea Times, July 8, 2002, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 103

The Korea Times, March 29, 1976, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 84

Tongbangsahöpokčihö (Eastern Social Welfare Society) [online]. © 2012 [cit. 2014-07-10]. Dostupné z: <http://www.eastern.or.kr/>

TRENKA, Jane Jeong: *June 29th, 2012*. In: *My Korean Adoptee Story*. [online]. 2012 [cit. 2014-07-28]. Dostupné z: <http://mykoreanadopteestory.tumblr.com/post/26106789635/i-met-a-government-worker-the-other-day-who-told>

United Press, 23. September 1952, cit. podle HÜBINETTE, Tobias: *Comforting an Orphaned Nation*, str. 58

YOON, In-Jin. Korean-American experience: Ethnic mobilization as a mode of incorporation. *The Review of Korean Studies*. 2001, Vol.4, No.2, s. 11-54.

Seznam grafů

Graf č. 1: Korejské děti adoptované do zahraničí (1093 - 2011)	13
Graf č. 2: Počet adoptovaných Korejců vracejících se do Koreje	23
Graf č. 3: Poměr mezinárodní adopce na celkovém počtu adoptovaných korejských dětí	29